

esperantoUSA

The ELNA

Newsletter: News of the Language Problem and Esperanto as the solution

1990(6)

Making News This Issue

Pen-Pal Politeness

When you decide to start corresponding with Esperantists in other countries, there are certain simple rules you should follow. Editor Don Harlow illustrates some of these with an actual case study in this issue's editorial.

See Page 2

Ĝis!

Mark Stephens, Director of the Central Office for almost four years, bids farewell in this issue.

See Page 5

Esperanto Activities Abroad

Yosimi Umeda, long-time ELNA member and past Vice-President of UEA, discusses the progress of Esperanto in Asia and Eurocentrism in the Esperanto movement in a July speech given at Kioto, Japan.

See Page 7

In This Issue:

Presentation at Cuernavaca 4

Presidential Thanks to Outgoing ELNA Officers 6

Review: Haendel's *Messiah* in Esperanto 13

And Much, Much More to
Delight and Inform You!

New Courses

ELNA Educational Activities

by Dorothy Holland-Kaupp

[Dorothy Holland-Kaupp is ELNA's
Commissioner for Education.]

ELNA CORRESPONDENCE COURSES

For ELNA members who have no nearby Esperanto group or class, ELNA has a series of correspondence courses. Until recently, they consisted of the following three courses:

Basic (Baza): Textbook *Junul-Kurso*, 20 lessons, with two sets of exercises.

Intermediate (*Mezgrada*): Textbook *Step in Esperanto* by Montague C. Butler; 61 lessons, one workbook.

Advanced (*Progresiga*): Textbook *Paŝoj al Plena Posedo* by William Auld

(written exercises with each of the 30 chapters).

This year the following four completely new courses are being prepared. The first two are already available. All have accompanying cassettes so that speaking and listening skills can be developed much more extensively than with the previous courses.

Level 1: Textbook *Jen Nia Mondo I* (with a cassette of the dialogs; 12 lessons; fee \$35)

Level 2: Textbook *Jen Nia Mondo II* (with a cassette of the dialogs; 13 lessons; fee \$40)

*Level 3: Textbook *Ni Lernu Plu* by Violin Oljanov (accompanying cassette; fee T.B.A.)

*Level 4: Textbook *Al Perfektigo* by

Continued on page 10

MI SERĈAS GVIDANTOJN POR LA DU NOVAJ PERKORESPONDAJ KURSOJ...

...kies lernolibroj estas *Jen Nia Mondo I* kaj *Jen Nia Mondo II*. Tiu gvidanto devus

- (a) esti esperantisto;
- (b) bone prononci la lingvon;
- (c) esti respondema kaj respondeca;
- (d) kapabli respondi sonbende kaj skribe.

Se vi estas tia homo, aŭ konas tian, bonvolu kontakti s-inon Doroteo Holland-Kaupp, 5140 San Lorenzo Drive, Santa Barbara CA 93111-2521, tel. 805-967-5241. Antaŭdankon!

LASTAJ DECIDOJ DE LA ESTRARO

1) Nomas s-ron William R. Harmon Komisiito por la Centra Oficejo ĝis la 31a de majo 1991;

2) Akceptas la inviton de la Esperanto-Societo de la Karolinoj kaj Virginio okazigi la 39an Jarkongreson de ELNA (1991) en la regiono Raleigh-Durham-Chapel Hill en Norda Karolino.

EDITORIAL

SIMPLE POLITENESS

Most Esperanto magazines contain a column generally titled "Deziraro korespondi" or "Korespondi deziraro." In *Esperanto U.S.A.* we call it "Volas Korespondi..." I have talked about Esperanto correspondence before (see, for example, last issue's editorial). I have not, however, mentioned some of the problems involved with such correspondence, and perhaps it's time for me to do so.

The triggering factor for last issue's Editorial was a request for help from an Esperantist in Sverdlovsk with about a thousand new young Esperanto students. Hopefully, several U.S. Esperantists will contact him. Hopefully, none of them will make any really severe mistakes in such contacts.

I use the term "severe" advisedly. Esperantists in general tend to grant far more leeway for ordinary social blunders than do other people, simply because they quickly come to realize that other peoples have other ways of doing things. It is, in fact, possible under some circumstances to get away with some really outrageous *faux pas* because those present attribute the individual's behavior not to his incredibly bad manners but to his cultural background.

Nevertheless, there are some things that should not be done, and this is true in correspondence, as well.

Some weeks ago I received a very hurt and angry letter from one Javad Banisaid, an Esperantist in Iran. Mr. Banisaid had earlier requested that his name appear in our "Volas Korespondi..." column, and I was glad to oblige him. It duly appeared, but the results were not to his liking; he insisted that I "remove his name from our list"—which was, of course, not possible, since we have no list—only the original column in which his request appeared.

I asked Mr. Banisaid to send me the letter he received that caused his problem, and he was kind enough to oblige. When I saw it, I immediately sympathized with his anger. It was not, in fact, a letter; it was two pages of propaganda material (in English!) for what is apparently an eccentric branch of the Baha'i religion.

No, I'm not about to launch an attack on the Baha'is. The Baha'i religion is one of

the few that takes the question of a world language seriously, and although the Universal House of Justice has never specified which language should be the future world language, Esperanto is well-thought-of among Baha'is. Furthermore, Baha'i informational material is generally well-written, low-key, and very nicely produced. I have known a number of Baha'i Esperantists, and I cannot imagine any of them committing any of the several blunders displayed by this particular mis-sive.

Well, every religion has to have its "black sheep" offshoots. From the not particularly coherent material sent to Mr. Banisaid, I gather that this one is some sort of Baha'i equivalent of "Jews for Jesus"—a not particularly effective or attractive attempt to mix Baha'i with Christianity. Whatever, it is certainly not the sort of material to send to an individual in a Fundamentalist Moslem country whose people are for the most part honestly devout, and whose government may not be particularly attentive to the privacy of the individual.

Mr. Banisaid's would-be correspondent (if he or she ever had any intentions of corresponding) violated at least four fundamental rules. Let me reiterate them for you:

(1) Any individual advertising in our "Volas Korespondi..." column wants to correspond in Esperanto. Unless you see an indication that this person is ready to correspond in some other language as well (and there are some few of these), you should always write your letters in Esperanto. Writing in English is a most stringent no-no. The material sent to Mr. Banisaid was exclusively in English; the only relationship to Esperanto was that the name and address of a very well-known Esperantist appeared, certainly without her knowledge or permission, in a list on the second page.

(2) An initial letter should be personal, about you and your environment. A correspondence requestor wants correspondence, not propaganda of any sort whatsoever. In this case, the material was strictly tendentious, printed rather than personally prepared.

(3) Under any circumstances whatsoever, it is not particularly polite to leap into a political or religious argument with a just-met chance acquaintance. Such things should wait for the relationship between the two individuals to develop to the point at which they can feel comfortable about such arguments. Never fear, that time will come. Religion and politics, along with sex (and, among Esperantists, Esperanto), are two of the most interesting topics that two people can discuss, and sooner or later any correspondence will turn in that direction. The letter sent to Mr. Banisaid was strictly religious in nature.

(4) Never, ever, ever take a chance on causing gratuitous harm to the Esperanto movement or, more particularly, to any individual, Esperantist or not. The sort of material sent to Mr. Banisaid could, in some countries—I do not care to state unequivocally that Iran may be one of these—lead to social or professional ostracism, or even physical punishment.

I do not want to suggest that Esperantists should not have ideas of their own, religious or otherwise, nor that they should not use the language to promote those ideas. There are Catholic and Protestant Esperanto organizations that not only work to convince their co-religionists to learn and use Esperanto, but also promote Catholicism and Protestantism respectively among Esperantists. Oomoto in Japan has interfaced very effectively with the Esperanto movement for many years, and the Baha'is themselves have used Esperanto to good effect (there is also a Baha'i Esperanto League). Others, for instance the Seventh Day Adventists and the Latter Day Saints, have occasionally used Esperanto to promote their beliefs. So far as I know, all this activity has been carried out in ways that would cause no difficulties for individual Esperantists, nor offend them in any way.

What I do want to suggest is that Esperantists who want to establish friendships with Esperantists in other countries think, before doing anything controversial, what the reaction at the far end is likely to be. If you have any doubts, remember: simple politeness should solve all your problems.

Don Harlow

NEWSBRIEFS

Esperanto in the Media

An English magazine, *World of Interiors* (June, 1990), includes an article on the still extant home on the French-Italian border of 19th century British botanist and apparent polymath Clarence Bicknell. The article mentions Bicknell's interest in Esperanto, and several of the accompanying photos show the Esperanto proverbs which he used as part of the house's decor. (The article does not mention that Bicknell is the oldest Esperantist poet to appear in the latest edition of *Esperanta Antologio*.) (sent by Bob Mason)

Earl Shorris, in an article "In Search of the Latino Writer" in The New York, NY, *Times* Book Review section (July 15, 1990), mentions Esperanto as an interest of his father-in-law Ernesto Sasson. (sent

by Mike Jones)

While poring over a pamphlet from the Internal Revenue Service, television actress *Roseanne* Barr (August 21, 1990) is reported to have asked her TV husband Dan in what language this pamphlet was written. His reply: "Fiduciary Esperanto!" We all know, of course, that an IRS pamphlet written in Esperanto would be more easily comprehensible even to non-Esperantists... (noted by Cynthia Libby)

The English-language magazine *International Affairs* (1990 #6), published in Moscow, USSR, contains a nine-page article by Justice Keppel Enderby, a member of Australia's Judges' Chamber of the Supreme Court, on "Is an Interna-

tional Language a Practical Solution?" Justice Enderby goes into great detail about the long and painful history of linguistic hegemony, and then gives an eloquent plea for Esperanto as a solution. (sent by A. J. Weiner)

Baedeker's *Guide to Israel* is reported to contain a photo of a church with the Lord's Prayer in Esperanto on an outside wall. (reported by Marquis Crocker)

In his new book *The Mother Tongue*, a description of the history of the English language, author Bill Bryson refers several times to Esperanto, mentioning its persecution by "Hitler and Mussolini" and the Distributed Language Translation project in the Netherlands.

ĈU VI ESTAS KELNASKANO

de John Mathews

[John Mathews de Sacramento, CA, estas la ELNA Komisiito pri Servaj Klubo, kaj la instiga forto malantaŭ la kreo de la Esperanlingva Tostmastra Klubo en San Francisco.]

Iu ajn esperantisto povas partopreni la aferon de la Komisiono de ELNA pri Servaj Klubo (KELNASKO), en kiu "KELNASK-ano" penadas plivastigi Esperanton inter la anoj de la tiel nomataj "internaciaj" organizoj de Usono. La strategio de la penado konsistas el du partoj. Unue, la laboro de dediĉita(j) esperantisto(j) kiu(j) havas altan postenon en la organizo kaj faras proponon ĉe tiu nivelo, ke la organizo rekonu Esperanton kiel internacian lingvon. Due, la laboro de diversaj esperantistoj ĉie atentigi pri Esperanto la anojn de la organizo ĉe la loka nivelo. La logiko malantaŭ la strategio estas, ke la decidfarantoj de la organizo aŭskultos la proponon nur kiam ili aŭdas pri la afero de multaj lokaj anoj de la organizo.

Du ekzemploj de la penado ekzistas. Unue, antaŭ kelkaj jaroj s-ro Clark Pyfer, longtempa esperantisto de East Helena, Montano, kaj altranga Kiwanisano, sukcesis adoptigi ĉe la ĉeestantoj de jarkunveno de Kiwanis International rezolucion pri la

taŭgeco de Esperanto por la antaŭenigo de internacia komprenado. Sed sekvis furoro inter Kiwanisanoj pri la afero, sub gvidado de kontraŭulo de la ideo. Ŝajnas, ke la problemoj estas, ke ne multaj lokaj Kiwanisanoj sciis pri Esperanto. Do, la Komisiono pri Servaj Klubo proponas, ke esperantistoj ĉie aliru lokajn Kiwanis-klubojn por proponi programon pri Esperanto. Ni aparte sugestis, ke la programo konsistu el montrado de la televidbendo *The World of Esperanto with Steve Allen* (havebla ĉe ELNA) kun diskuto de Esperanto post la montrado. Se iun jaron estontece oni faros alian similan proponon, ĝi havos pli da ŝanco de sukceso se multaj lokaj Kiwanisanoj subtenos ĝin.

La alia ekzemplo konsistas el uzo de la programo por la lernado de publikaj paroladoj de *Toastmasters International* por la plibonigo de la parolado de Esperanto. Jam ekzistas la *Esperanto Language Toastmasters Club* de San Francisco, kiu uzas nur Esperanton en siaj programoj kaj kies anoj atestos pri la valoro de la Tostmastra programo por tiu celo. Aldone, por fari bonan impreson je aŭskultantaro, ekzemple *Kiwanis* kunveno, oni devas havi trejnadon pri publika parolado. Partoprenado en iu ajn Tostmastra Klubo provizos tion. Plue,

partoprenado en la *Esperanto Language Toastmasters Club* permesos, ke esperantistoj povos paroli kiel *Toastmaster* al *Toastmaster*.

Kelkaj el la anoj ankaŭ penadas interesigi aliajn Tostmastrojn pri Esperanto, kun iom da sukceso. Ili vizitas aliajn klubojn kaj anoncas sin mem kiel *Esperanto Toastmaster*. Tiel la demando leviĝas: "What is Esperanto?" Jen ŝanco plivastigi Esperanton inter anoj de alia t.n. "internacia" organizo.

Longtempa celo de tiu ĉi penado estas la inkluzivo de Esperanto inter la lingvoj, en kiuj *Toastmasters International* eldonas siajn materialojn. Tio okazos nur kiam multaj Tostmastroj scios pri Esperanto kaj rekonos ĝian valoron. Tiam, altranga Esperanto-Tostmastro (ni esperas havi iam tian ulon) povos fari proponon al la decidfarantoj de *Toastmasters International*, kiu aŭskultos ĉar kelkaj estraranoj jam estos aŭdintaj pri la propono diversloke en Tostmastrujo.

Vi povas vidi, ke la programo de la KELNASKO estas ege longtempa afero. Sed memoru, "...eĉ guto malgranda..." Do iĝu KELNASK-ano.

Pli da informoj pri la programo haveblas ĉe John Mathews, P.O. Box 60860, Sacramento, CA 95860.

REGIONAJ KAJ FAKAJ RAPORTOJ

Esperanto-Agado en Usono

ARIZONA

Pasintjare okazadis Esperanto-kursoj en norda Phoenix. Ĉiusemajne la kursojn partoprenis plejparte Bahaaj gestudentoj. La kursojn instruis Angelina Taremi kaj William O'Ryan—ili ambaŭ estas la ĉefaj motoroj de la loka vigla Esperanto-vivo, ilia loĝejo estas vera Esperantujo. En aŭgusto ekaperis la dulingva, tre informriĉa monata novaĵbulteno, *Arizona Stelo*, kiu laŭ la raportinto estas unu el la plej bonaj Esperantaj periodaj eldonaĵoj en Usono. En la lastaj monatoj oni ankaŭ gastigis diversnacionojn el Hungario, Koreio, ktp. Oni aktivis kaj viglas ĉe la grandega loka ŝtata universitato kaj ankaŭ ĉe aliaj lokoj.

Attila Magyar

CALIFORNIA

La 25an de julio grupo de esperantistoj el la golfa regiono paroladis pri Esperanto ĉe la Centro por Maturuloj en Fairfield, CA. Partoprenis Angela Harlow, Prezidanto de ELNA; Don Harlow, Redaktoro de *Esperanto U.S.A.*; Cynthia Libby, Prezidanto de la Ligo de Orient-Golfaj Esperantistoj; kaj Qian Minqi, Vicprofesorino de la Angla kaj Esperanto ĉe Orient-Ĉinia Normala Universitato. Rezultis artikolo pri Esperanto en loka gazeto.

Don Harlow

Los Angeles-regionaj esperantistoj Leah Goldberg, Pauline Ledeer, kaj Haynes kaj Ede Hendee gastigis internacian lunĉon je sabato, la 2a de junio, 1990 ĉe la restoracio Good Earth en Pasadena, kun gastoj de Pollando kaj Ĉinio. Eva Heine estas juna ĵurnalistino, kiu laboras en la Kultura Fako de Pola Radio en Varsovio. Zhou Yue Quan (usona nomo "Joseph"), profesoro de la angla lingvo el Ŝanhajo, estas postdiploma studento ĉe Azusa Pacific. Ankaŭ ĉeestis lia edzino Mehgi kaj ilia kvinjara filino Soo, kiu lastatempe alvenis de Ŝanhajo.

Esperanto Association of Los Angeles Newsletter, 1990(8)

Dum kelkaj tagoj en aŭgusto Prof. David Jordan de la Esperanto-Klubo de San Diego gastigis Istvan Ertl el Budapeŝto, Hungario, gimnazia instruisto pri fremdaj lingvoj kaj sperta esperantisto. Josef Trojan, el Prago, Ĉeĥoslovakio, antaŭa vizitinto en la klubo en San Diego, lastatempe sendis salutojn al ĉiuj sandiegaj esperantistoj kaj invitis ilin viziti lin en lia lando. En sia klubo li donis prelegeton pri sia restado en San Diego kaj en aliaj usonaj lokoj.

Novajletero de la Esperanto-Klubo de San Diego, septembro 1990

NOVJORKO

En septembro aperis provnumero de nova bulteno de la Esperanto-Societo de Novjorko, *Novjorka Prismo*. Tiu okpaĝa bulteno, kiun redaktas Jim Medrano kun helpo de Thomas Eccardt kaj Nancee Medrano, estas teknike alloga kaj enhave interesa. La unua numero enhavas i.a. du novajn poemojn de Julius Balbin. Ni certe deziras longan vivon al tiu impona loka bulteno.

BAHAANOJ

La ĉijaran Bahaan Somerlenejon ĉeestis 150 bahaanoj. Ĝi okazis ĉe la Metodista Konferencejo en Bridgewater, TX, apud Fort Worth, la 23an ĝis 26a de aŭgusto. En la organiza vespero, inter la multaj diversaj anoncoj, la direktoro informis, ke ĉeestas Roan Stone, kiu multe laboris kun Lidia Zamenhof; kaj, se oni volas scii pli pri Lidia aŭ pri Esperanto, oni parolu kun ŝi. Vendrede, en la posttagmezo, s-animo Stone prelegis pri Lidia kaj pri Esperanto al 12 gejunuloj, kaj disdonis broŝurojn pri Esperanto al ĉiuj. Sabaton vespere, ĉe la lasta klaso, laŭ peto de la direktoro, s-animo Stone preĝis en Esperanto. Ĉeestis pli ol 150.

Raporto de Roan Stone

PREZENTO PRI ESPERANTO EN CUERNAVACA

de *d-ro Grant Goodall*

[*D-ro Grant Goodall, esperantisto jam de multaj jaroj kaj nova Vicprezidanto de ELNA, estas esploristo en la lingvistika fakultato de la Universitato de Texas (El Paso). D-ro Goodall parolas krom Esperanton ankaŭ tre flue la hispanan lingvon.*]

Dum la ELNA-Kongreso en Meksikurbo ĉi-julie, oni invitis Duncan Charters, Frank Helmuth, kaj Grant Goodall fari prezenton pri Esperanto en la *Centro Regional de Investigaciones Multidisciplinarias* [Regiona Centro pri Multfakaj Esploroj] en la urbo Cuernavaca, iom sude de Meksikurbo. Ĉi tiu esplorcentro estas

malgranda, prestiĝa parto de la Nacia Universitato de Meksikio, kaj tie kuniĝas eminentaj universitatanoj el diversaj fakoj. Ili multe interesiĝas pri Esperanto pro tio ke Isabel Nájera, longtempa esperantistino el konata movada familio, laboras tie kaj ĵus finskribis tezon pri Esperanto. Ili decidis profiti el la ĉeesto de multaj esperantistoj en la lando okaze de la nacia kongreso de ELNA (kaj la antaŭkongreso de UEA) kaj starigi tut-institutan seminarion pri Esperanto.

La titolo de la seminario estis "Universaleco de la Lingvo Esperanto." Tio estas, la celo de la prezentado ne estis simple provizi bazajn faktojn pri la internacia lingvo (tiaj faktoj estas jam sufiĉe vaste konataj tie), sed iom enprofundiĝi en specifa temo, ĉi-okaze la universaleco de Esperanto. Tiel ĉiuj tri prelegantoj preparolis diversajn flankojn de ĉi tiu temo. La unua, Grant Goodall,

komparis siajn proprajn spertojn pri la uzo de la angla kiel internacia lingvo kaj Esperanto. Frank Helmuth parolis pri sia uzo de Esperanto en sia familia vivo kaj en vojaĝado. Poste, Duncan Charters diskutis kelkajn interesajn psikologiajn diferencojn inter la lernado de Esperanto kaj la lernado de aliaj lingvoj. Grand Goodall kaj Duncan Charters prelegis hispane, kaj Frank Helmuth prelegis esperante, kun altnivela traduko fare de Charters. Je la fino de la sesio, estis sufiĉe vigla diskuto pri pluraj aspektoj de la temo. Ne temis nur pri demandoj, sed ankaŭ pri tre bone elpensitaj kaj pensigaj komentoj fare de la ĉeestantoj.

Estis entute proksimume 25 aŭskultantoj, inter kiuj troviĝis kelkaj tre konataj meksikaj intelektuloj. Ĉeestis ankaŭ kelkaj meksikaj esperantistoj, kaj anoj el la vidbenda servo de Esperanta Meksika Junularo tre profesiece surbendigis la tuton por posta utiligo.

EL LA CENTRA OFICEJO

Ĝis

This is my last article as the Director of ELNA's Central Office. I wanted to thank the many people with whom I have had the pleasure of working during the last four years, but when I started to make my list it seemed to go on without end. I was afraid that I might leave someone out, so I opted to focus on groups of people that have been outstanding supporters.

Clubs

One of the most exciting things that we have been able to accomplish was the establishment of the "Informpetinto Exchange Program" (IEP). Through this program local clubs and ELNA have forged a stronger, more supportive national organization. While the work has just begun and only the basis of a truly coordinated national structure has been laid, it is a good start and I hope that further programs will be instituted that will encourage the growth of both the national and local movement. Without the participation of all IEP clubs and their representatives this would not have been possible. To those club leaders that have joined the IEP I extend my appreciation. To those who have not yet done so, I extend the invitation to participate and help shape the programs that are available to clubs.

Particularly helpful has been the Berkeley Esperanto League (BEL), now known as the Ligo de Orient-Golfaj Esperantistoj. From the beginning of my work here at ELNA, BEL has been supportive, both financially (by donating a refrigerator to the office, greatly increasing the comfort of an otherwise spartan work space), and in terms of volunteer support. Certainly the work at the C.O. would not have been as productive without their support.

Board of Directors

Another important group that has been instrumental in the past four years of success is the Board of Directors. Without the encouragement, support, and approval of the Board we in the C.O. would not have been able to accomplish a tenth of what we have done.

General Membership

When considering the diversity of the Esperanto-speaking community in the United States, it is a miracle that we can come together in one organization and actually accomplish things. Most impressive, to me at least, is the tremendous amount of goodwill that ELNA members have expressed. That "goodwill" is the glue of our national movement. I encourage the membership-at-large to take a more active and direct role in promoting Esperanto. By and large the major achievements of our movement have been accomplished by individuals working on a local level.

Individuals

There are three individuals whom I would like to thank.

William R. Harmon, as commissioner of the Central Office, has been tremendously supportive. Bill has always shown a willingness to consider projects and proposals that "traditional wisdom" says will not work. I know for a fact that Bill has been surprised (as I have been) at just how successful some C.O. activities have been, but without his encouragement of experimentation and refinement of procedures we would have made little progress.

John Massey, ELNA's Treasurer, is a paragon of patience. Between two computer failures and the conversion to a new bookkeeping system, John has shown a tremendous volunteer spirit by giving hundreds of hours of his time. John is a little-thanked person because no one is aware of his work unless a problem

arises. ELNA is growing and I hope that John will stick around to help minimize the growing pains associated with that growth.

Ionel Onet came to work at the ELNA C.O. almost two years ago. As much as I am market-driven, Ionel is culture-driven, and the cultural perspectives that he brought with him have been a boon to the American Esperanto-speaking community. I feel very comfortable leaving the Central Office knowing that Ionel is staying and will continue to manage the ELNA Book Service, which is but one of his many tasks.

After the C.O....

Finally, during the past few weeks I have received many letters and phone calls asking what I am planning to do after I leave the C.O. My primary volunteer acts will be to assist in the transition to a new Director, with a focus on bookkeeping, and to finish coordinating the production of the third level of the correspondence courses that ELNA is currently offering. If time permits and the board expresses an interest, I would like to coordinate the "FOCUS ON LANGUAGE" workbook series and the Esperanto Flyer series that we proposed this past summer, both of which are developmentally and financially important to the Esperanto movement in the U.S. In any case, I plan to remain active in the Esperanto movement on the national level.

These past four years have been trying at times, but the rewards and personal satisfaction of having had the opportunity to work for such a worthy cause as Esperanto far outweigh any of its drawbacks. I wish the new Director of the C.O. the best of luck and hope that he or she will have the same positive experiences that I have had.

-Mark Stephens

From the President

de Angela Harlow

I would like to publicly thank the following for their contributions to ELNA and the Esperanto movement in the United States and elsewhere over the past few years:

Ken Thomson, President of ELNA 1987-1990. Ken is a hard worker, who selflessly, and often thanklessly, gave much time and effort to ELNA during his period in office despite severe and growing medical difficulties. Ken deserves our special thanks.

Prof. Duncan Charters, Vice-President of ELNA 1987-1990. In Ken Thomson's

enforced absence from the Congress in Mexico City, I saw Duncan at work masterfully presiding over both the Board and General meetings. Duncan has now agreed to serve as Chairman of the Nominating Committee for 1991.

Prof. James Cool, Commissioner for Youth 1981-1990. Jim has contributed to the growth of the unfortunately non-organized youth Esperanto movement; today ELNA has more than a hundred youth members, a record. Jim continues to be active in the field of Esperanto teaching.

Prof. James Fonseca, Member of the Board 1987-1990. Although Jim kept a relatively low profile, he actively supported the actions of the board, and undertook several valuable projects of his own.

William R. Harmon, Member of the Board 1987-1990. Bill's hard work for

ELNA is well known. The Board of Directors has asked him to continue as Commissioner for the Central Office, and I intend to make use of his special expertise in the international Esperanto movement; he has already served as ELNA's representative at the planning conference for the 1992 Pacific Esperanto Congress in Qingdao, and he has agreed to serve as one of ELNA's UEA Committee Members at the World Esperanto Congress in Bergen in 1991.

Last but not least, Mark Stephens, Director of the Central Office 1986-1990. During Mark's four years in office, ELNA's membership has doubled. I wish him well in his new endeavors, and hope that he will continue to be active in the field of national Esperanto publicity.

PASOJ

BALBIN

Poeto kaj poligloto Julius Balbin, aŭtoro de *Imperio de l' koroj* (Edistudio, 1989), estis elektita fine de la pasinta jaro kiel prezidanto de Usona Societo de Geolingvistiko. La societo, kiun fondis en 1965 fama lingvisto Mario Pei, celas kolekti kaj disvastigi ĝisdatajn informojn pri la distribuo kaj uzo de la lingvoj de la mondo, pri ilia relativa graveco laŭ politikaj, ekonomiaj kaj kulturaj kriterioj, pri iliaj historio kaj interrilatoj. Ĝi eldonas propran revuon, *Geolinguistics*, alte estimatan en lingvistikaj rondoj de Usono.

Esperanto, Junio 1990, p. 136

D-ro Balbin estas ankaŭ lastatempe elektita vicprezidanto de la Esperantlingva Verkista Asocio. EVA kunligas esperantajn verkistojn, tradukistojn kaj eldonistojn. Ĝi estis fondita de Tibor Sekelj en 1983; ĝia sidejo troviĝas en Jugoslavio.

Novjorka Prismo, Septembro 1990

BAKO

Sandor J. Bako (1915-1990) estis la kultura kaj lingvistika aŭtoritato de la Losaŝelesa Esperanto-komunumo dum la pli multaj el ĝiaj aktivaj jaroj. Li estis flua parolanto kaj skribanto de Esperanto, kaj lia hungara deveno estigis supozata se ne efektiva parenceco kun la adorata verkisto-poeto Kalman Kalocsay. La dulingva (Esperanto-Angla) novelaro *Tiaj Ni Estas / Behold You and Me* de Sandor estigis en niaj grupanoj senton de fierco krom senton de subteno kaj sekureco, ke en realeco tute kompetenta Esperantisto loĝas en la "Losanĝelesa antaŭurbo" de Esperantujo. La 5an de majo kelkaj EALA-anoj partoprenis memorigan diservon en la hungara lingvo ĉe la Preĝejo St. Stephens, Losanĝeleso. Sandor Bako kaj ties

kontribuo al la aŭtenteco de Esperanto en Losanĝeleso meritas resti memorataj.

Laŭ *Esperanto Association of Los Angeles Newsletter*, 1990(8)

CHILDS-MEE

Unu el la plej amataj kaj influaj pedagogoj de la Esperanto-movado mortis pro kancero la 16-an de majo en Kibworth, Leicester (Anglio).

Jam talenta lingvoinstruisto, Audrey C.E. Childs-Mee eklermis Esperanton en 1962 kaj rapide entuziasmiĝis. Post deko da jaroj, en 1973, ŝi translokiĝis kun sia edzo Lawrence Mee al Roterdamo por posteniĝi en la Centra Oficejo de UEA. Dum pluraj jaroj ŝi redaktis la Jarlibron kaj valore kontribuis al la funkciado de la oficejo. Poste ŝi daŭre loĝis en Roterdamo kaj ofte venis por volontule labori.

La instruado de Esperanto okupis pli kaj pli centran lokon en ŝia vivo. La Ĉe-metodon ŝi revivigis kaj adaptis al modernaj kondiĉoj, verkante gravan metodologion (*La baza kurso en Esperanto*, 1978) kaj la furore sukcesan *Saluton! Esperanto aŭtodidakte* (1983), kies kvin eldonoj jam ludas signifan normdonan rolon tra la mondo. En siaj seminarioj por Ĉe-instruistoj, organizitaj kun Internacia Esperanto-Instituto, ŝi insistis pri plej altaj lingvo- kaj instruniveletoj. En la lastaj jaroj ŝi ofte vojaĝis, i.a. al Aŭstralio, Pollando, Usono, Francio kaj Bulgario, transdonante sian entuziasmon kaj fakan scion. Pluraj ELNAanoj memoras ŝin kiel kompetentan kaj efikan instruiston dum la Somera Kursaro ĉe San Francisco Ŝtata Universitato en 1989. En 1988 ŝi estis elektita kiel ĝenerala sekretario de la Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (ILEI).

Inter ŝiaj multaj interesoĝi troviĝis dum pluraj jaroj Espermensa, movada branĉo de la asocio por altinteligentuloj. Ŝi okupiĝis ankaŭ pri infana literaturo, aŭtorante *La geknaboj de Greziljono* (1981) kaj verkante recenzojn por

diversaj revuoj. Ankoraŭ neeldonita estas ŝia traduko de aŭstralia klasikaĵo, *La magia pudingo*.

Audrey Childs-Mee estis unu el niaj plej vervaj kaj valoraj aktivuloj internaciskale. Ne nur ŝiaj multaj amikoj, sed ankaŭ la movado mem, profunde sentas ŝian forpason.

Iomete adaptita de *Esperanto*, julio-aŭgusto 1990

HAUTALA

Genevieve Hautala de Honolulu, longtempa ELNA-ano, forpasis la 31an de majo, 1990, pro kancero. Ŝi loĝis en Havajio preskaŭ 40 jarojn kaj estis emerita instruisto pri librotenado kaj ankaŭ dommakleristo. Ŝi estis dulingve kapable en la finna kaj angla, kaj parolis ankaŭ la hispanan, kiun ŝi utiligis dum iama restado en Hispanujo. Post la emeritiĝo ŝi instruis la anglan al enmigrintoj al Usono. Esperantistiĝinte en 1971, ŝi partoprenis la somerajn kursarojn en San-Francisko en 1978 kaj 1989. En somero de 1989 ŝi ankaŭ festis sian 80-jariĝon per preskaŭ trimonata restado en Bydgoszcz, Pollando, helpe de Esperanto-VojaĝServo kaj Esperantotur.

Reginald Jaderstrom

STONE

Multajn gratulojn al Roan Orloff Stone okaze de ŝia 84a datreveno! Roan estas la tradukinto de *La Profeto* de Ĝibrano (jam en sia tria eldono, ĉe Fonto), kaj dum multaj jaroj estas unu el la ĉefaj fortoj malantaŭ la Bahaa Esperanto-Ligo. Pro vidkapablaj problemoj, jam estas malfacile por ŝi legi leterojn, sed treege feliĉigus ŝin se ŝiaj multaj geamikoj sendus al ŝi kasedleterojn. Ŝia adreso: Roan Stone, Rt. 1, Box 46C, Hallsville, TX 75650.

Daŭrigota sur paĝo 14

ESPERANTO-AKTIVECOJ EN ORIENTO KAJ OKCIDENTO

de Yosimi Umeda

[Yosimi UMEDA, dum multaj jaroj eksterlanda ano de ELNA, estas ankaŭ jam delonge konata en la internacia Esperanto-Movado kiel unu el la internaciaj motoroj de la Movado en Azio. Dum pluraj jaroj li servis kiel Vic-Prezidanto de la Universala Esperanto-Asocio. Ĉi tiu artikolo estas la teksto de prelego, kiun s-ano Umeda faris okaze de la 38a Kongreso de Esperantistoj en Kansajo, ĉe Kioto, la 1an de julio 1990. Sur la manuskripto troviĝas la subtitolo: "—kun aparta konsidero pri aktualaj problemoj—"]

Jen estas mia pasporto. Se vi volas, vi povas rigardi ĝin kaj konstati, kiom da stampoj mi ricevis en tiu ĉi pasporto. Jam abundas stampoj de diversaj landlimaj kontrolejoj, kaj mi devis peti la aldonajn blankajn paĝojn por ricevi novajn stampojn de vizitotaj landoj dum la 5-jara valida periodo. Tio signifas, ke mi tiel ofte vojaĝas eksterlanden. Pli ol 50 landojn sur la terglobo mi jam vizitis. Kial mi tiom multe vojaĝas, eble vi ŝatus demandi?

Preskaŭ duonon de la jaro mi forestas de Japanio. Por kio mi vojaĝas tiel ofte? Vi tuj komprenas, ke mi vojaĝas ĉefe pro Esperanto. Mia vojaĝo parte ligiĝas kun iaj komercaj kaj aliaj celoj, sed en la lastaj ses jaroj mia vojaĝo estis ĉefe ligita al Esperanto-movado kiel la vicprezidanto de Universala Esperanto-Asocio. Surbaze de tio ĉi, mi nun provas analizi kelkajn aspektojn de la aktivecoj de esperantistoj en Oriento kaj Okcidento kun aparta konsidero pri aktualaj problemoj en la nuntempa Esperantujo ĝenerale.

Novembre de 1988 la redakcio de *Budapeŝta Informilo* invitis min kontribui por la *Informilo* per miaj opinioj pri la levitaj demandoj. Ili sendis la saman liston al ĉiuj tiamaj estraranoj de UEA. Eble per tio ili volis sondi la eblan liston de la kandidatoj por la nova estraro elektota en 1989. Mi estis la plej frua respondinto, ĉar mi ŝatas akuratecon,

kiun postulas la komercista medio por plenumi la aferojn, por kiuj mi akceptis labori. Ke mi konsentas fari iun laboron, mi certe plenumas kiel eble plej akurate kaj efike. Laŭ la antaŭa preleginto, d-ro Teturoo KAWANISI, kiu prezentis la homajn karakterojn laŭ la medicina analizo per du kategorioj A kaj B, mi kredeble apartenas al A, same kiel d-ro Zamenhof. Mi nun permesas al mi prezenti al vi, kiel mi respondis al la demandoj de *Budapeŝta Informilo*.

Unua demando temas pri tio, kiel mi pritraktas la historian gravecon de pasintaj 80 jaroj de UEA. Mi respondis jene: "80 jaroj de UEA-historio estas tre gravaj en la senco, ke Esperanto kiel internacia lingvo devis de la komenco havi organizitan formon de disvastiga laboro. Zamenhof estis genia ne nur kiel kreinto de la lingvo internacia, sed pro tio ankaŭ, ke li tre bone komprenis la forton de la organizita laboro de la homoj, t.e. movado. Kiel konate, li insistis, 'por ke lingvo estu tutmonda, ne sufiĉas nomi ĝin tia'. Des pli gravis, kaj ankoraŭ gravas, la movado internaciorientita por disvastigo de Esperanto, ju pli oni volis ligi ĝin kun aldonaj ideoj valoroj kiel paco, frateco kaj justeco inter popoloj de la mondo. UEA en sia 80-jara historio plenumadas tiujn antaŭvidojn kaj esperojn, eĉ se ne kontentige, en diversaj praktikaj kaj aktualaj manieroj. Ni povas alte taksi la paŝojn de UEA, ekzemple, en la malfacilaj jaroj dum la militoj, kie Esperanto kiel neŭtrala lingvo kaj esperantistoj kiel adeptoj de humanecaj celoj funkciis tre bone. Nenio en la mondo troviĝas io, kion oni povas nomi perfekta, kompleta, kaj UEA ankaŭ ne estas escepto, se ni konsideras la kreskritmon de la membraro, kio ofte reflektas la rezultojn de la faritaj laboroj."

La dua demando: kiel vi opinias pri la nuna stato de la monda Esperanto-movado? Mi respondis: "La nombro de esperantistoj ne kreskas tiom okulfrape kiom oni supozas per la potencialo de

Esperanto kiel internacia lingvo. Nenie en la mondo ekzistas 'Esperantujo' kiel 'ŝtato', sed ĉie troviĝas 'Esperantujo' kiel 'grupeto' en la mondo, kie kolektiĝas esperantistoj, tiel ni parolas al la eksterstarantoj pri nia movado. Se ni tamen strikte observas la difinon de la 'esperantisto', laŭ tio ke tiu ĉi estas la homo, kiu ellernis kaj praktike uzas la lingvon Esperanto, mi demandas min, kiomgrade ni povus fanfaroni pri nia 'monda Esperanto-movado', ĉar ĝi ankoraŭ restas gvidata laŭ 'eŭropismo' aŭ 'eŭrop-centrismo'."

Trie la redaktoro demandis: kiuj estas ĉefaj agadterenoj, kiuj nepre bezonas prioritaton? Mia respondo estis konciza, sed serioze pragmatisma. "Konstrui kaj firme establi bazon por disvastigi la veran celon de Esperanto necesigas grandajn monrimedojn. Por plifortigi la financan bazon ni devas kunigi niajn limigitajn fortojn. Nia prioritato estas trafe kuraci la 'arteriosklerozon' de niaj lokaj, landaj kaj internaciaj laborkorpoj.

Nu, mi antaŭeniru. Unu el la aktualaj problemoj en Esperanto-movado rilatas al la aĝo. Esperanto jam travivis pli ol 100 jarojn, kaj do estas tute nature ke ni havas grandaĝulojn en nia tendaro. Tiu aĝa demando estas tre grava, mi pensas. Temas pri generaciaj problemoj ene de Esperanto-movado, nome la heredado de laboroj trans la generacioj. Laŭ mia observo, ekzemple, en Eŭropo tre multaj Esperanto-organizaĵoj estas gvidataj kaj administrataj de relative maljunaj homoj. Ĉu vi konsentas, aŭ ne, sed mi vidas, ke plejparto estas maljunuloj, eksjunuloj, kiuj estas organizitaj kaj apartenantaj al iu grupa formo. Ekzistas sufiĉe viglaj junularaj grupoj de loko al loko, sed ni ne sentas ilin integra parto de la movado, kiel devus esti la rilato inter UEA kaj TEJO.

Unue ni difinu la kriterion de junulo. Laŭ la nova regularo de TEJO aprobita de la Komitato de UEA en 1989, oni akceptas la junulojn ĝis inkluzive de 30 jaroj. Ni do difinu ĝenerale la junulecon

ĝis 30 jaroj.

Tra Esperantujo landaj asocioj ne tiom bone funkcias, kiom oni atendas. Kial? Ĉar la mezaĝaj homoj, inter 31 kaj 60 jaroj, mankas kvante preskaŭ ĉie, pro la lastaj militoj, pro la karieraj taskoj, kaj pro la familiaj ŝarĝoj, kiuj katenas tiuaĝulojn vole-nevole al siaj propraj medioj kaj ne permesas al ili flankokupiĝi. Ili ne povas sindediĉe labori por la Esperanto-movado. Ili do ne povas esti kernoj de la movado, ofte ĝis ili emeritiĝas. Tial, la aĝdiferenco inter junulara grupo kaj landa aŭ regiona asocio estas ofte tro granda baro. La landa asocio postulas, aŭ volas fari diversajn agadojn, sed ili ne havas sufiĉe da soldatoj, kiuj kapablas en fronto kuraĝe kaj bone labori.

En novaj landaj asocioj, ekzemple en Ĉinio kaj Koreio estas multe da gejunuloj, kiuj venas en la movadon. Same en Bharato (Hinda Unio), en Pakistano, kaj en Irano estas gejunuloj, kiuj interesiĝas pri Esperanto kaj tuj komencas labori por la movado. Ili volas engaĝiĝi en la laboro por la lingvo Esperanto, profiti de ĝi kaj sukcesi en sia vivo pere de ĝi. Tio ĉi estas grandioza afero, laŭ la ĝisnunaj pensmanieroj de la esperantistoj el maljuna generacio.

Tie ĉi mi raportos al vi pri kelkaj aspektoj de laboroj aŭ deziroj de gejunuloj en aziaj landoj. En Ĉinio mi scias, ke lernemo de Esperanto estas furioza tra la vasta lando. Oni diras, ke la nombro de la lernantoj de Esperanto en tiu lando proksimumas kvarcent-mil. Ĉu vi povas imagi 400,000 lernantojn? Ne temas pri nuraj 400, sed miloble pli granda.

Kial ĉinaj gejunuloj lernas Esperanton? La respondo estas simpla, ĉar Esperanto donas al ili novan informon, novan scikonon, kaj tiel malfermas la fenestron al la mondo. Ili atendas de Esperanto novan fazon en sia propra vivo. En 1920-aj jaroj Esperanto estis tre vigla en Ĉinio kiel movado de nova, revolucicela agado, tre alloga por la gejunuloj subpremataj. La nunaj gvidantoj de la ĉina registaro ja scias, kaj memoras la vortojn de Maŭ Zedong, kiu diris, ke Esperanto estas lernenda kaj lerninda, se ĝi utilas por popola revolucio. Tial, Esperanto estas subtenata de la ĉinaj ŝtataj instancoj. Jam

en 1950, unu jaron post la starigo de la nova Ĉina Popola Respubliko, la Eduka Ministerio sendis la dekreton al la altgradaj lernejoj, ke Esperanto povas esti instruata kiel la dua fremda lingvo aŭ unu el la elekteblaj lingvoj. Tio estis ankoraŭ konfirmata en 1985 antaŭ la 71-a U.K. en Pekino.

La ĉinaj studentoj povas verki la tezon kaj disertacion en Esperanto, aŭ aldoni Esperanton kiel objekton de instruista kariero. En Ŝanhaja Universitato de Studo pri Internaciaj Aferoj okazis konstanta kursaro por Esperanto-instruistoj jam de 8 jaroj. La studentoj venas tien el diversaj provincoj de Ĉinio. Ili estas jam lingvo-instruistoj de iuj fremdaj lingvoj, angla, japana, franca, tgermana, aŭ iu alia. Post finiĝo de la 10-monata intensiva kursaro en Ŝanhajo ili reiras al siaj universitatoj aŭ similaj altgradaj lernejoj kaj komencas aldone instrui Esperanton, kaj tiam ili ricevas iom pli da aldona salajro por Esperanto-instruado. Tio per si mem estas profitiga afero de Esperanto-lernado.

Ankoraŭ alia ebleco utiligi Esperanton estas labori ĉe la turismaj servoj kiel ĉiĉeronoj paralele kun aliaj lingvoj, kvankam esperantistaj turismaj grupoj al Ĉinio ne estas tiom grandaj kaj oftaj kiom por aliaj lingvanoj. Turismo parenteze estas granda fonto de enspezoj por la Esperanto-movado, se ni komerciste ekspluatas tiun eblecon, simile al la Esperantotur sub la ŝildo de Pola Esperanto-Asocio, pri kiu mi ne povas tie ĉi detale priskribi sed kiu tre vigle kaj profite aranĝadas la turismajn grupojn travojaĝi dekojn da landoj. Mi jam prezentis tiujn praktikajn aspektojn de Esperanto-agadoj en la Orienteŭropaj landoj okaze de la 39-a Kongreso de Esperantistoj en regiono Kantoo ĵus antaŭ du semajnoj.

Tiamaniere, en diversaj partoj de la mondo, precipe inter triamondaj landoj, gejunuloj interesiĝas pri Esperanto ĉefe pro praktikaj celoj, ne nur kiel ilo por mongajno sed ankaŭ por diversaj praktikaj utilecoj.

Sekvas la demando pri la nombro de esperantistoj. Pri la internacieco de iuj lingvoj oni ofte gravigas la nombron de la uzantoj. Homoj ofte demandas, kiom da esperantistoj troviĝas en Japanio, aŭ en la mondo. Ĉu vi povas trafte respondi al tiu

ĉi demando? Nenie estas klara statistiko. Sed mi klopodas mencii proksimuman nombron de la organizitaj esperantistoj, por citi la nombron en Japanio.

Japan Esperanto-Instituto estas la plej granda enlanda organizaĵo de esperantistoj en Japanio, havante proksimume 1,200 membrojn. Ekzistas tra Japanio ankaŭ aliaj organizaĵoj, kiuj havas pli-malpli inter 200 kaj 500 membrojn. Laŭ tiuj membronombroj mi povas kalkuli, ke en Japanio estas ĉirkaŭ 4,000 esperantistoj, kiuj apartenas al tiuj grupoj. Pri aliaj mondopartoj sama kalkulmaniero povus validi, sed neniu povas ekzakte scii la nombron de esperantistoj, eĉ en sia propra lando kaj des pli tio ne eblas por la tuta mondo.

Tamen, la eksterstarantoj ofte gravigas la nombron de la uzantoj de iujajn lingvoj por nomi internacian aŭ komunan lingvon, kiel la angla, rusa, hispana kaj araba. Se temas nur pri la nombro de la uzantoj, la ĉina lingvo devas esti la unua plej granda lingvo en la mondo, ĉu ne? Kaj pri Esperanto ni ne povas fieri ĝian grandlingvecon, se temas pri la nombro de la uzantoj.

Alia aktuala problemo en la Esperanto-movado rilatas al la agadmanieroj laŭlandaj. La agadmanieroj diferencas de lando al lando, de regiono al regiono, kaj laŭ la partoj de la terglobo. Ni ne povas unuecigi la agadmanierojn de Esperanto-movado tra la mondo. Esperanto-movado devas kaj povas havi diversajn aspektojn de la agadkampoj laŭ la cirkonstancoj kaj situacio de unuopaj landoj, regionoj kaj mondopartoj de la nordo, sudo, oriento kaj okcidento.

Tie ĉi mi mallonge traktu la situaciojn de Esperanto-movado en Eŭropo, laŭ la orientbloka tiel-nomata socialisma parto, kaj laŭ la okcidenta tiel-nomata libera kapitalisma parto. Unu el la karakterizaĵoj de orienteŭropaj aktivecoj de esperantistoj estas tio, ke, kvankam la nombro de esperantistoj grave superas en tiu parto de la mondo, pro devizaj demandoj, pro transpagaj malfacilaĵoj, tiom da ili ne povas aliĝi al internaciaj organizaĵoj, kiel UEA. Pola Esperanto-Asocio, ekzemple, havas tra Pollando pli ol 30,000 registritajn membrojn, kiuj tamen ne povas esti samtempe la membroj de UEA. Similajn ciferojn de la membraro ni trovas en aliaj socialismaj

lanodj kiel Bulgario, Hungario, Sovetunio kaj ankaŭ Ĉinio. Aliflanke, grandan parton de la Esperantolingvaj elsendoj okupas la radiostacioj el tiuj socialismaj landoj, kompare al la radiostacioj el aliaj partoj de la mondo.

Kontraste al tio, en okcidenta parto de Eŭropo, dank' al la intima malgrandeco de nombro, esperantistoj ĝuas tre oftajn eventojn, en formo de semajnfinaj renkontiĝoj, kelk-landaj komunaj aranĝoj, kulturaj interŝanĝoj per-Esperantaj, kaj simile, kiuj organiziĝas konstante kaj senĉese tra la jaro. Vi ja rimarkas tiajn eblecojn laŭ la kalendaroj de Esperanto-aranĝoj aprigataj en diversaj revuoj, kiel *Heroldo de Esperanto* kaj aliaj. Tio estas vere enviinda afero por japanaj esperantistoj, kiuj ne povas ĝui tiajn aranĝojn.

Per tiuj supraj ekzemploj vi povas konstati, ke Esperanto tre bone funkcias en Eŭropo, ĉu oriente ĉu okcidente, kiel lingvo vivanta kiel interpopola komunikilo. Tiun maturecon ni ankoraŭ ne povas senti en Japanio je nia granda bedaŭro.

Eble oni atendas tro de la gvidorgano de UEA. Mi opinias, ke UEA ne povas gvidi per unuecigita agadplano ĉiujn landajn asociojn, krom doni iujn gvidliniojn laŭ kiuj unuopaj landaj asocioj disvolvu la laborojn konforme al sialandaj bezonoj de la internacia kaj interpopola komunikado. Ni ne devas atendi tro multe de UEA kiel sola internacia gvidorgano. Tiurilate mi ne sentas malkontenton pri la japana Esperanto-movado, kiu prezentas iusence unikajn aspektojn de la aktivecoj.

Esperanto funkcias kiel katalizo. Esperanta kulturo disvolviĝas sur multaj naciaj kulturaj valoroj. Laŭ mia kompreno internacia kulturo estas amasigo de kaj filtrigo tra diversaj naciaj kulturoj. Ni uzas Esperanton kiel ponton por interŝanĝi tiujn diversajn kulturajn valorojn inter diversaj mondopartoj. Kiam mi prelegvojaĝas en iuj landoj mi uzas Esperanton por prezenti la japanan kulturen valoron. Inverse, mi lernas pere de Esperanto alinaciajn kulturojn. Tiamaniere esperantistoj proprigas al si internacian kulturon aŭ supernacian kulturen valoron. Tie ni povas trovi la rolon de Esperanto.

Mi devas nun pritrakti tre gravan

problemon en la Esperanto-movado, tio estas la financaj rimedoj. Niaj esperantistaj laboroj multe dependas de la financaj rimedoj. Ĉiuj laboroj de UEA, de unuopaj landaj asocioj, kaj ĉiuj grupoj, devas baziĝi sur financaj rimedoj. Ni certe bezonas ian financan bazon por antaŭenigi niajn aktivecojn. Sed, ĉu ni vere sekvas la ekonomian principon, nome, ĉu ni aplikas la fundamentan rilaton inter 'bezono' kaj 'provizo' en la laboroj de Esperanto? Mi povas kompari tiun principon kun rilato inter varo kaj valoro. Esperanto estas varo, kiu naskas la valoron por tiu, al kiu la varo utilas. Ni povas vendi tian varon kaj ricevi monon kiel valoron por tiu utila varo. Aliflanke estas rilato inter investo kaj profito. Ni elspezis monon por aĉeti la varon nomatan Esperanto, antaŭvidante ian profiton de ĝi. Mi iom prezentu aktualajn formojn.

Mi denove citas la ekzemplon el aziaj landoj. La mezaĝaj laboristoj en Ĉinio ricevas monatan salajron proksimume egalvaloran al 7,000 japanaj enoj. Tiu sumo sufiĉas por vivteni sin kun eble 2 aŭ 3 familianoj. Laŭ la propocio de la salajro, ĉinaj junuloj devas investi egalvaloron de 1,000 aŭ 2,000 japanaj enoj por lerni Esperanton. Tio estas tre granda parto el la enspezo, ĉu ne? Tiel ili investas kaj atendas ricevi ion valoran de Esperanto, ne rektan monan rekompencan, sed intelektan gajnon en diversaj formoj.

Ankaŭ en Bharato la situacio estas simila. Ĉu vi povus imagi, ke ili korespondas kun alilandaj esperantistoj pagante dek procentojn de siaj monataj enspezoj por necesaj poŝtmarkoj, averaĝe? Pro tio, se iu el vi ne reagus al ili akurate, poŝtrevne, ili tre ĉagreniĝas kaj eĉ deprimiĝas pri la valoro de Esperanto kiel ponto inter diversaj popoloj. Por japano unu aerpoŝta korespondajo ne estas tiom granda elspezo kiom por ĉinoj kaj bharatanoj. Bonvolu bone pripensi tiun fakton.

Mi pardonpetas pri tio, ke mi tre sporade montras al vi diversajn aspektojn de la Esperanto-movado en la mondo. Nun mi ŝatus paroli ankaŭ pri la realismo kaj praktikismo. Ĉu junuloj estas realistoj? Almenaŭ mi mem eklernis Esperanton komence kiel idealisto kaj post plena utiligo de Esperanto kiel

vivanta lingvo mi nun fariĝas praktikisto. Idealismo kaj praktikismo ne estas disigeblaj laŭ mia opinio. Ŝerco mi klasifikas la homojn kiuj eklernis Esperanton laŭ esperantano, esperantulo, aŭ esperantisto. Troviĝas homoj, kiuj estas praktikuloj, pragmatistoj aŭ praktikantoj de Esperanto, aldone al la idealistoj, songemuloj kaj utopiantoj. Ni tamen ne analizu pri ulo, isto kaj anto, sed estu tute klare, ke ni uzas la lingvon Esperanton laŭ celoj kaj interesoj propraj al ni mem.

Parolante pri uzado de Esperanto, bonvolu nun pensi iom pri la lingvo mem. Ni ofte parolas pri la lernendo de Esperanto kiel facila lingvo. Esperanto estas lingvo. Ni havas relative bonan nombron da esperantistoj, kiuj estas samtempe lingvistoj kaj kiuj gravigas lingvistikajn aspektojn de Esperanto. Aliflanke estas tiuj lingvistoj, ekster nia tendaro, kiuj ĝuste pro siaj lingvistikaj fakoj kontraŭstaras kontraŭ Esperanto.

Kiam mi organizis la Internacian Simpozion pri Socilingvistikaj Aspektoj de Esperanto en Tokio, en 1986, honore al la centjara jubileo de Esperanto, tiam ni vidis sufiĉe da lingvistoj, kiuj levis la demandon pri la lingvistika justeco kaj ĝusteco, ĉu oni devas pritrakti Esperanton kiel lingvon laŭ diversaj vidpunktoj samrange kun aliaj naturaj lingvoj. Kvankam mi mem ne estas lingvisto kaj ne rajtas kritiki iun ajn sen scienca bazo, mi tamen volus peti de tiuj esperantistaj lingvistoj, ke ili konvinku unuavice siajn kolegojn skeptikajn pri Esperanto.

Lige al la lingvistika aspekto, mi permesas al mi tie ĉi levi la temon pri facileco de Esperanto. Por eŭropanoj Esperanto povas esti facila lingvo. Ĉu Esperanto estas same facila por azianoj ĝenerale? Absolute ne! Ĝi estas malsama al diversaj aziaj lingvoj. Pro tio ni devas ŝvite lerni Esperanton same kiel aliajn fremdajn lingvojn. Ni povas kompari Esperanton kun la angla kaj konstati, ke por azianoj Esperanto estas multe pli facila ol la angla, sed tio ne signifas samnivelan facilecon por eŭropanoj, por kiuj Esperanto estas kvazaŭ familia kun siaj. Por ni azianoj estas granda peno por atingi parole kaj skribe iel similan nivelon posedatan de tiuj eŭropanoj.

El Popola Ĉinio, ekzemple, estas unu

el la reprezentantoj de aziaj lingvouzoj de Esperanto. Iuj diris, ke la komencantoj povas facile tralegi tiun ĉi revuon, dum la revuo *esperanto* de UEA ŝajne celas tiom altan nivelon kun stilistiko, ke mezgradaj esperantistoj ne povas facile sekvi la enhavon. Tio ĉi ne estas kritiko, sed atentigo pri tio, ke almenaŭ al mi aŭdiĝas tia komparo inter la du cititaj revuoj, kiuj kompreneble havas malsamajn celojn kaj redaktprincipojn. Sed vi konsentus, ke la legantoj de tiuj revuoj estas la klientoj, kaj se ni konsideru la atendojn de la klientoj gravaj, ni devus iel kontentigi ilin, se ne ĉiuj egale.

Se temas pri enkonduko de Esperanto en edukaj medioj kiel unu el la gravaj celoj de nia movado, ni devus pensi pri la konsumantaro de Esperanto. Ni parolas pri la ebleco enkonduki Esperanton en televidan kurson kaj radian kurson, kiuj ambaŭ medioj atingas milionojn da rigardantoj kaj aŭskultantoj. Ekde tiu ĉi majo komenciĝis tutlanda elsendado de la televida kurso en Ĉinio. Temas pri 24-lectionara kurso por televidaj prezentantoj sub la titolo *Espero*, kiun produktis la Televida Stacio de la urbo Qingdao (Ĉindaŭ). Ankaŭ mi kunlaboris por tiu produktado.

Tra la vastega Ĉinio nun disendiĝas la televida kurso du fojojn ĉiusemajne po 30 minutoj. Daŭros la kurso dum ses monatoj kiel unua paŝo. Oni varbas la abonantojn de la kurso, tute same kiel por alilingvaj televidaj kursoj kiel la angla, la japana kaj la franca. La abono kostas sufiĉe multe por ĉina financa nivelo. Kiam vi vin proponas kiel abonanton de

tiu televida Esperanto-kurso, vi ricevas la lernolibrojn, magnetofonajn kasedojn kaj demandarojn por poŝtaj respondoj kiel koresponda kurso. Se vi sukcese finos la tutan kursaron de 24 lecionoj kun koresponda serio da ekzamenoj, vi ricevos la diplomon kun necesaj unitoj aprobitan de la Universitato de Qingdao.

En la unuaj semajnoj de majo, Ĉina Esperanto-Ligo kiel ĉefa organizanto de la televida kurso ricevis ĉirkaŭ 3,000 abonantojn de la kursaro. Tiu nombro ŝajnas esti tre modesta, sed sufiĉe kuraĝiga, kompare al la nuntempaj nombroj de 6,000 abonantoj por la anglalingva kursaro kaj eĉ 700 abonantoj por la franca lingvo. Kompreneble, oni povas konstati milionojn da simplaj rigardantoj de la televidaj kursoj, ne registritaj kiel abonantoj. Zamenhof certe surpriziĝas en la alia mondo, ke de li lanĉita lingvo Esperanto nun ricevas atenton de tiom da milionoj da homoj.

En Japanio ni foje peticiis al NHK, Japana Brodkasta Korporacio, konsideri la televidan aŭ radian kurson de Esperanto. La homoj ĝentile akceptis la proponon kaj diris, same kiel iama franca registaro, ke Esperanto povus esti komplementa parto inter lingvokursaj programoj, sed nenio efektive okazis ĝis nun. Se ni tiam povus prezenti, aldone al la peticio, la oferton, ke ni pretas aĉetigi iun fiksitajn nombrojn da lernolibroj por la televida kurso de Esperanto, la homoj de NHK povus konsideri iom pli serioze la aferon, ĉar kiam ajn ili komencas projekti novan lingvokurson ili faras tutlandan merkatan esploron pri la eventuala

nombro de lernontoj de tiu lingvo. Se ni povus diri al ili, ke ni garantias minimume kvin mil lernantojn, nome aĉetontojn de la lernolibroj de Esperanto, espereble ili konsiderus Esperantan kurson projektinda. Per tio ĉi mi volas substreki, ke sen iu preciza kaj konvinkiga realisma prezento, ni ne sukcesus persvadi la homojn en la moderna mondo pri iu praktika utileco de Esperanto. Sama argumento validus por oficiala enkonduko de Esperanto en lernejojn. Kiom da vere kapablaj instruistoj de Esperanto ni povus provizi laŭ la oficialaj instruprogramoj, se oni konsentus instrui Esperanton en niaj lernejoj? Vi ja scias la respondon!

La nova entrepreno nomata *Internacia Kultura Laborejo* ĵus eldonis la libreton *Manlibro por Praktika Komunikado* en Esperanto verkitan de mi mem. En tiu ĉi libreto mi prezentis kelkajn ekzemplojn de la praktikaj leterformoj modelitaj de Zamenhof. Mi scias, ke Zamenhof estis genia idealisto sed samtempe li estis vera pragmatisto kun akraj antaŭvidoj pri la uzebleco de Esperanto kiel internacia komunikado. Ni ankaŭ sekvu lin en konvinkiga utiligo de Esperanto kiel praktikilo.

Mi finu la nunan prelegon per tio, ke ni 'de-eŭropigu' Esperanton kaj pli 'en-aziigu' ĝin, por ke la lingvo Esperanto estu vere tutmonda. Eŭrop-centrismo movado devas finiĝi en la dudek-unua jarcento, laŭ miaj ĝisnunaj spertoj en la internacia laborado. Koran dankon pro via atento.

Daŭrigo de paĝo 1

Violin Oljanov (accompanying cassette; fee T.B.A.)

*These are scheduled for release in late 1990 or early 1991.

To enroll, request an application blank from ELNA, fill it out, and send it in with your check.

Also available from ELNA is information on the *free, 10-lesson introductory correspondence course*, which is usually administered by local Esperantists.

ESPERANTO EXAMINATIONS

The U.S. Esperanto Test Service (*Usona Ekzamena Servo*), under the auspices of ELNA and the American Association of Teachers of Esperanto, is conducted mainly by mail and

administered by local Esperantists or non-Esperantist teachers.

The following Esperanto tests are now available from the *Usona Ekzamena Servo*, 5140 San Lorenzo Drive, Santa Barbara CA 93111-2521, phone 805-967-5241:

1) Elementary (*Komencgrada*), designed for those who have completed a one-year high-school or one-semester college course;

2) Intermediate (*Duagrada*), for those who have completed the equivalent of two years of high-school or one year of college work, including the ability to speak, understand, read, and write Esperanto;

3) Advanced (*Supera*), for students who have acquired an extensive Esperanto vocabulary, mastery of Esperanto grammar, and a general knowledge of Esperanto history and literature.

A syllabus for each test, giving a general idea of what the examination covers, is available from the above address when accompanied by a self-addressed, stamped envelope.

Anyone wishing to give or take any of the above examinations should send to the above address:

a) \$5.00 for each examinee (make checks payable to Dorothy Holland-Kaupf);

b) The name of each person to be tested;

c) The name and address of a local person (either a teacher or an Esperantist) who has agreed to administer the test(s), and who is requested to return all test materials within two weeks.

Each person who passes a test will receive an official certificate. Those making a very high score will get a certificate reading "with distinction." Those who do not pass may apply to take the test again at a later date.

ANONCOJ

[La rubriko Anoncoj enhavas diversajn reklametojn, petojn, ktp., kiuj estas diskonigindaj sed ne povas trovi lokon en alia rubriko. Nek ELNA nek la redaktoro povas promesi aŭ prirespondeci definitivitan plenumon de io ajn promesita en anonco.]

Nun ekzistas Esperanta fako ĉe la reto WWIV-NET de komputilaj bultenejoj. La gastiganta sistemo estas la MicroDot BBS, @8262 ĉe WWIV-NET; ĝia sistemestro estas Steve Gustafson, alinome "Mr. Natural." La nunaj bultenejoj kie oni povas alvoki ĉi tiun fakon estas: (Laŭ telefono, retfako, nomo) 812-944-3907, @8262, MicroDot BBS (New Albany, IN); 213-375-3962, @2350, Eyes of the World (Los Angeles, CA); 215-874-6309, @2563, Big Bang Burger Barn (Philadelphia, PA). Ĉi tiu listo povas ŝanĝiĝi. Ni ankaŭ bonvenigas sistemestrojn kies bultenejoj funkcias sub la programo WWIV por aliĝi al ĉi tiu retfako; bonvole sendu elektronikan retpoŝton al 1 @8262. Se oni havas WWIV-NET bultenejon hejmurban, oni povas demandi la sistemestron tie ĉu tiu volas ricevi tian fakon. La fakspeco numero ("subtype number") estas 38262; via sistemestro WWIV-NET komprenos ĝin.

La membraro de la Organiza Societo de Internaciaj Esperanto-Konferencoj honoris la japanan verkiston Rihej Nomura pro lia filologia verko Zamenhofa Ekzemplaro per la Premio OSIEK-1990. Tiu premio valoras 300 ekuojn (iom pli ol \$300). La premion anoncis Eŭgeno de Zilah, Komitatano pri Kulturrilatoj de OSIEK kaj redaktoro de la revuo *La Gazeto*.

Nova (jam pli ol unujara) revuo el Sovetio estas **Sovetia Esperantisto**, kiu aperas en Azerbajĝano. La revuo aperas monate, kun kvar grandformataj paĝoj, kaj havas ankaŭ kolorajn bildojn. La revuo enhavas artikolojn kaj en Espe-

ranto kaj en la rusa lingvo. Kosto de jarabono estas \$12. Por abonoj kaj kondiĉoj de transpago, skribu al la redaktoro: **Redaktoro de SE, S. B. Mammadov, SU-370146 BAKU-146, a/k 3, USSR, telefono 66-89-31, telekso 142105 INAM SU-LUCH, fakso 66-40-84.**

La nove fondita partio **LA DIANTOJ**—marksista partio serĉas tutmonde per la helpo de Esperanto kontaktojn kun aliaj maldekstraj grupoj, organizaĵoj kaj partioj por diskuti pri ĉiuj problemoj de la maldekstra movado kaj pri eblecoj de internacia kunlaborado. Adreso: **DIE NELKEN—Marxistische Partei; Hauptvorstand; Berlin; 1020; Postfach; Germana Demokratia Respubliko.**

La Esperanto-klubo en Samarkando kunlaboras kun la urba societo por sobreco por organizi internacian ekspozicion pri mediprotektado kaj sana vivmaniero, kontraŭ alkoholismo, drinkado, tabakfumado kaj droguzado. Tiucele, bonvenaj estos ĉiulingvaj tiutemaj afiŝoj, fotoj, desegnaĵoj, insignoj, gluetikedoj, poŝtkartoj, revuoj, libroj k.s. Por informo kaj kunlaborado: **Internacia Klubo de Interpopola Amikeco "Esperanto", p.k. 76, SU-703000 SAMARKAND, Uzbekio, Sovetunio.**

Ĉu vi estas Unitariano-Universalisto? Ĉu vi estas alia speco de liberpensulo? Ĉu vi kredas je la indeco de liberala religio? Kuniĝu kun ni—ni bezonas nian propran fakgrupon. Se vi interesiĝas, turnu vin al **Dave Gaines, P.O. Box 9684, Washington DC 20016-9684, Usono.** Se vi konas aliajn liberpensulojn alilande, kuraĝigu ankaŭ ilin kuniĝi.

Japana instruisto serĉas personojn por **interŝanĝi leterojn kun pacmesaĝojn kun liaj gestudentoj 12-15-jaraj.** Kiu respondos al studento lia en Esperanto aŭ angla lingvo, tiu ricevos la bildlibron,

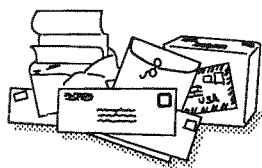
kiun li desgnis, *Pika* (moknomo de atombombo, kiu trafis Hiroŝimon). La bildlibro aperis en Esperanto, angla, franca, germana, pola, rusa, ĉina, filipina, taja kaj japana lingvoj; bonvolu indiki, kiun lingvon vi preferus. Kontakto: **Shin NISHIMOTO, 12-2 Yamabushi Shimokayazu, Jimokuji Ama Aichi 490-11, Japanio.**

Pax World Foundation nun provizas foliojn de "Support the U. N." markoj por montri aprobon al la Unuiĝintaj Nacioj. Ili haveblas laŭ folioj de 50 por \$2.50; minimuma mendo estas \$5.00 por cent. Mendilon oni povas ricevi de: **Pax World Foundation, 4400 East-West Highway, Suite 130, Bethesda MD 20814, Usono.**

Esperantistino-Dentistino en Iliojso, litovino, ano de la Universala Medicina Esperanto-Asocio, serĉas aliajn Esperantistojn-dentistojn, -dento-technikistojn, -dentoflegistinojn kaj -medicinistojn ĝenerale. Vi povas kontakti: **Nijole Blauzdziuniene, 810 Hamlin St., Evanston IL 60201, Usono.**

Jam tiel frue oni reklamas por la **28a Aŭstralia kaj 57a Nov-Zelanda Esperanto-Kongreso**, kiu okazos ĉe la Universitato de Okcidenta Sidnejo en Aŭstralio inter la 11a kaj la 19a de januaro, 1992. Informojn kaj aliĝilon oni povas ricevi ĉe: **s-ro Les Scott, 34 Ocean Road, MANLY N.S.W. 2095, Aŭstralio.**

Oni anoncas la okazigon de internacia esperantista renkonto **Eŭropo-Azio-91** en la sovetia urbo Sverdlovsk, iama Ekaterinburg, en Uralio, inter la 6a kaj 14a de julio 1991. Loko: turista ripozejo en pitoreska apudlaga urala arbaro, aziflanke de la montaro, kun bonegaj kondiĉoj por naĝi, sunumi, sporti, danci, ktp. Ĉeftemo: **Oriento-Okcidento**, kio komuna kaj kio malsama? Por informoj: **Eŭropo-Azio-91, SU-620077 SVERDLOVSK, 77 ab. ja., Sovetio.**

LETEROJ

[Note: The letter column is a free-speech forum for members of ELNA. Views expressed are not necessarily those either of the editor or of the Esperanto League for North America, Inc.]

Mi legis kun ĝojo viajn vortojn en numero 1990(3) pri nia senviva junula movado. Kiel mi skribis al vi antaŭe, mi estas preta helpi kun la restarigo de tia organizo (mi estas nun 28-jara) kaj samopinias, ke ĝi devus esti sendependa asocio. Mi interesiĝus ankaŭ pri repeti al TEJO por reoficialigo de ia usona nacia junularo; la nuna situacio ja estas kaj malvera kaj malĝusta. Mi kuraĝigas ĉiujn gejunulajn samideanojn skribi al mi por kunlabori. Antaŭnelonge mi kontaktiĝis kun kelkaj germanaj gejunuloj de Germana Esperantista Junularoj (GEJ) kiuj donis al mi tre valorajn konsilojn pri nia situacio. La dormado de la usona junularo kadre de la E-movado estas bone konata tra la mondo; ni ŝanĝu tion.

Dave Gaines

[La adreso de Dave estas: P.O. Box 9684, Washington DC 20016-9684. Mi esperas, ke almenaŭ kelkaj el niaj pli-ol-cent-junuloj-ELNAanoj volos helpi lin restarigi junularan organizon.]

[This excerpt from a letter by Board Member David Wolff was scheduled to be printed in issue 1990(3), but was a victim of my hard-disk crash. In my opinion, the contents today, six months later, are as valid as they were then.]

I feel that ELNA really needs individuals who will be responsible for:

- National publicity person—someone to make sure we send out press releases occasionally, pester NightLine for interviews, maybe publish position papers so we get some recognition as Experts on Language Matters, etc.

- Fundraising person—we could do a lot if we had more money. Now, we tend to get all excited every couple of years when a specific project looks worthwhile, we crank up

some sort of drive, and it all goes away afterwards. I feel we should do constant fundraising, like other organizations (does the Red Cross ever stop asking for money?), with reminders in the Newsletter, special projects and campaigns, etc.

- Local groups coordinator—in a way, this is the most important post. Our most important resource is the local group, since that's where beginners get started. The national organization, almost by definition, can't do a lot for beginners—conversation and get-togethers have to occur at the local level. Yet most of our local groups are (in my humble opinion) shamefully amateurish. ELNA should be supporting local groups with materials, training, a newsletter specifically for local group leaders, etc.

The above is ideas. The real question is, what do we do? I think the Estraranoj should discuss these ideas, especially in the context of a larger strategic plan and possibly within the context of a goal. For example, if we decided that an official ELNA goal is to have 5,000 members by the year 2000, we could then start planning action items to achieve that goal, orient everything we do towards that, etc. I agree we're drifting and reacting instead of taking charge to change the world.

David Wolff

FREE POSTAL LESSONS

by Cathy Schulze

[Cathy Schulze, the motor behind the Summer Esperanto Workshop at San Francisco State University, is also one of the most successful instructors in the ten-lesson Free Postal Course.]

Groups staffing tables at various programs might consider distributing the Free Postal Course. It has proved our best tool so far for activating people who begin with only a casual interest—the sort of person who pauses a moment at a display table.

A report prepared at Columbia University (C. U. Teachers College Reference 408.9 T22 C.6) in 1933, on *Language Learning*, states, with reference to Esperanto:

It is an organized whole, characterized by the presence of intelligible inter-relations and the absence of inconsistencies.

To learn it (Esperanto) by the same methods that one uses in learning a natural language is ... to kill the goose that lays the golden eggs.

(p. 24)

The Free Postal Course heeds this advice, which William Auld, former President of the Academy of Esperanto, says "...should be engraved in gold."

The Postal Course teaches the *accusative* in the first lesson—in the first sentence. Also in the first lesson it introduces all the verb tenses—*present, past, future*.

And while some criticize the choice of sentence material: "Patro faras kukon" instead of something like "La inĝeniero faras ponton," I tend to agree with Peter Danning (British Esperantist) who refutes that argument thusly:

This criticism reminds me of Peter Ustinov's amusing song, the "Sad Lovesong," about the Russian peasant whose tractor abandoned him. Perhaps I'm peculiar but I know more people who drink coffee and eat cake than engineers.

Martha Evans' supplementary leaflets help to avoid problems faced by the linguistically inexperienced student.

In the hands of a skillful tutor, the postal student has a chance of developing into a full-fledged Esperantist. As the student progresses, the instructor informs about the best reference grammar (*Step by Step in Esperanto*), good dictionaries (Wells and Butler), explaining what each has to offer.

If there is local activity the student should be invited to participate. Upon completion he should be encouraged to further study by the Correspondence Course or at San Francisco State University (summer session).

It is the need for a fairly quickly learned language, with emphasis on practicality, which has also led to a redesigning of course content in the SFSU Esperanto courses—thanks in large measure to the insistence of Judy Sherwood in 1978.

When the student completes the ten Postal Lessons, I send information of special interest based on the data supplied in his Course Evaluation returned with Lesson 10.

With the Certificate, I also send these:

- Syllabus for ELNA-AATE Examination
- San Francisco State University course information

- A list of periodicals available through ELNA

- Information about the ELNA Tape Lending Library

- An application for ELNA membership as a way to keep informed about Esperanto opportunities.

- Heroldo de Esperanto*—the September UK number.

RECENZE

Haendel, G. F.: Mesio. Budapeŝto: Lingvo-Studio, 1989. Kasedo. Ĉe ELNA: Kodo MES001, Prezo \$12.50/\$11.85.

Laŭ Andrew Davis, la Mesio de Haendel estas la plej populara muzikaĵo ĥora. Sendube, lia aserto esprimas Okcidentan vidpunkton. Por la plej junaj generacioj naskiĝintaj en la postmilita Orienta Eŭropo, tiu ĉi muzikaĵo estas preskaŭ nekonata dum jardekoj, pro la jam konataj politikaj kaŭzoj. Sed ĉiukaze, Mesio estas alloga kaj situas inter tiuj muzikaĵoj, kiuj aŭ plaĉas ekde la unua aŭskultado, aŭ plaĉas neniam (mi menciui inter tiuj dekomence allogaj muzikaĵoj la Carmina Burana -n de Carl Orff kaj la 9-a Simfonio-n de Beethoven).

Laŭ judaismo kaj kristanismo, Mesio estas la savonto de israelidoj, kaj respektive de la tuta homaro. Kiel religia rolanto, Mesio havis nenian ŝancon esti konata en certaj partoj de la mondo, kaj ankaŭ tiuj artaj kreaĵoj pritraktantaj lin restis same nekonataj.

En tiaj kondiĉoj, des pli granda estas la surprizo, nepre plaĉa, ekscii ke muzika verkaĵo, kreita honore al savonto registriĝis en orienteŭropa lando en...danĝera lingvo.

Jes ja, la Lingvo-Studio de László Szilvási en Budapeŝto, Hungario registras fragmentojn de la fama oratorio Mesio en versio Esperanta. Profesiaj muzikistoj: kantistoj, ĥoranoj, instrumentistoj ofertas al ni pli-malpli unu horon de altkvalita klasika muziko.

La sonoj de la orkestra kaj ĥora partoj povas ŝajni iom malplenaj, pro la fakto ke oni ne uzas tutan filharmonian orkestron kaj plurcentpersonan ĥoron (kiel ni jam alktimiĝis), sed nur kamerorkestron kaj centpersonan koruson, kiuj per siaj sonoj portas nin jarcentojn malantaŭen. Estis fakte meze de aprilo 1742, kiam la oratorion Mesio de la jam fama Haendel aŭskultis kelkcentoj de dublinanoj.

Georg Friederich Händel, pli poste George Frederick Haendel, naskiĝis en 1685, en Halle, Saksonio, kiun li lasis por migri al Anglio, kies civitano honora li iĝis. Menciindas ke samjare, naskiĝis du

aliaj titanoj de la kultura muziko, nome Johann Sebastian Bach kaj Domenico Scarlatti.

Edukita en Germanio, kaj vojaĝinta ankaŭ en Italio, Haendel, nur 25-jara estis nomita Kapellmeister, ĉe la kortego de la estonta reĝo de Anglio George I. George, la muzikisto, enmigris Anglion, kie li ekverkis ne sensukcese. Plejparte, liaj unuaj verkoj estis italeskaj kaj laŭ religiaj temoj, laŭ la modo de la epoko. Kvankam plejparto de lia muziko konsistas el porvoĉaj muzikaĵoj, li komponis ankaŭ muzikon nur por instrumentoj, kaj almenaŭ du el tiuj muzikaĵoj iĝis tre popularaj, nome Fireworks Music kaj Water Music.

Mesio ne estas tipa Haendel-a muzikaĵo. Unue, pro la fakto ke liaj oratorioj estas opereskaj, kaj sekve la ĉefan rolon ludas la solistoj (en Mesio, la ĉefan rolon ludas la ĥoro). Due, pro la fakto ke ĝenerale, la tiutempaj muzikaĵoj de Haendel inspiriĝis el la Malnova Testamento. La vortoj uzataj en Mesio estas kolekto de brile elektitaj citaĵoj (kompilitaj de Charles Jennen) el la tuta Biblio. Kaj trie, pro la fakto ke l' oratorio ne priskribas la vivon, la farojn, la suferojn de Mesio, laŭ la tiutempa kutimo, sed priskribas en pensiga maniero la promeson de Mesio.

Kvankam ne eldonita en la plej bonaj teĥnikaj kondiĉoj, la unua Esperanta versio de Mesio restos sendube referenca eldonaĵo en la E-lingva muzikaro. Menciindas la helpo, kiun Hungara Esperanto-Asocio donis por la realigo de tiu ĉi kasedo, kaj ankaŭ la nomo de la tradukinto de la teksto, Imre Szabo—la ĉefredaktoro de Budapeŝta Informilo, kiu kvankam tradukante sufiĉe libere la tekstojn, ne multe ŝanĝis ties mesaĝon.

Ionel Onet

Ŝtimec, Spomenka: *Nesenditaj leteroj el Japanio*. Zagreb-Hukuoka: 1990. 66p. Ĉe ELNA: Kodo NES002, Prezo Nemembroj \$6.95, Membroj \$6.60.

Mi devas konfesi: mi ŝatas vojaĝojn. Sed, bedaŭrinde, la vivo estas tia, ke mi

ne povas vojaĝi tiom multe, kiom mi ŝatus. Kaj por malpliigi tiun perdon, mi plezure legas privojaĝan literaturon. Imagu do mian ĝojon, kiam en la loĝejo de la aŭtorino mem trovis mi la freŝe eldonitajn *Nesenditajn leterojn el Japanio* de Spomenka Ŝtimec. Antaŭ ol eklegi la libron, mi decidis pliintemaciigi la atmosferon per taŭga (laŭ mi) muziko. Naskiĝis vere internacia etoso: rumano loĝanta en Usono legas libron pri Japanio verkitan de kroatino, aŭskultante slavan preĝejan muzikon. Kia bedaŭro, ke tiaj momentoj ne estas pli oftaj kaj longaj! Alia konfeso: mi envias l' aŭtorinon pro ŝiaj vojaĝoj, pro tiu 5000-kilometra vojaĝo tra Japanio. Kaj, ĉar Japanio allogas (aŭ timigas), mi ne nur legis la libron, sed ankaŭ proponas ĝin al tiuj, kiuj interesiĝas pri la lando de hibakŝoj.

Jes ja, ankaŭ ilin renkontis l' aŭtorino dum sia vizito en Hiroŝimo, urbo, kies historion neniu rajtas forgesi. Post kortuŝa vizito en Hiroŝimo, ni purigu nian animon per vizito ĉe ŝintoisma templo sur la insulo Kyusyu. Ne malpli interesaj ŝajnas esti la vizitoj en Nagoya kaj Oosaka aŭ ĉe la lago Biwa. Ne mankis el la itinero de Spomenka ankaŭ Sapporo, Morioka, Sendai, Tokio k.a. Sed pri ĉio, preferinde legi en la libro. Mi plezure faris tion, kvankam ne ĉiam facile: tiom da japanaj terminoj enestas la libron, ke fojfoje mi devis konsulti vortaron. Mi ege bedaŭras, ke la libreto ne enhavas sian propran vortareton, kiu sendube helpus la leganton. Kion signifas, ekzemple, *ŝinkanseno* aŭ *niktereŭto*? Min ankaŭ ĝenis la uzo de *lerni* en la jena frazo: "En la lingva fako de la muzeo mi lernas pri la plej malnova presaĵo en la mondo..." (p. 35). Mi mem preferus en tiu kunteksto la vorton *informiĝi*.

Plaĉaj la aspekto de la libro (eldonita en Japanio) kaj ĝia kvalito. Mankas tamen fotoj, kiuj bone kompletigus la tekston de la libro, cetere ne tre peza. Sendube, utila libro por tiuj, kiuj ne povas vojaĝi Japanien.

Ionel Onet

VOLAS KORESPONDI

Amikeco trans limoj

Noto: Nomojn kaj adresojn ni prezentas dikliteraj; familiaj kaj urbaj nomoj estas MAJUSKLAJ. Komojn ni uzas por montri ŝanĝon inter linioj en adreso.

BULGARIO

Christiana DIMITROVA, V. Levski 51a, BG-5350 TRIAVNA, obl. Lovetka. 13-jara knabino, ŝatas pentri legi librojn, danci, aŭskulti muzikon, kolektas fotojn de i.a. Michael Jackson kaj Madonna, buŝtukojn, kovrilojn de ĉokoladoj, kun samaĝulino.

ĈEĤOSLOVAKIO

Veronika ZEMANOVA, Dobšicka 1742, CS-193 00 PRAHA-9.—Horní Počernice. 14-jara knabino, kolektas bk pri hundoj.

Monika JEZKOVA, Libetice 2, CS-38601 STRAKONICE I. 17-jara knabino, interesiĝas pri sporto, humuro, muziko, filmo, naturo, turismo, kolektas bk, pm, kalendaretojn.

Maria IVANĈOVA, Dukelska 400, CS-078 01 SEĈOVCE. 26-jara fraŭlino, interesiĝas pri astronomio, pri ĉiuj temoj. Zdenek POLAK, Videnska 847, CS-691 23 POHORELICE. 36-jara oficiro de fervojarmeo, loĝas apud Brno kaj Aŭstrio, hobiaj estas politiko, literaturo, vojaĝado, lingvoj, fervojo kaj familio.

Zdenka NOVOTNA, Matyašova 399, CS-560 02 ĈESKA TREBOVA. 57-jara pensiulino, eksa instruistino, nun instruas Esperanton al infanoj, interesiĝas pri vojaĝado, legado, pentrado, trikado ktp, kolektas pupetojn en naciaj kostumoj kaj bildkartojn.

ĈINIO

ZHAO Qing Qing, P.O. Kesto 52, Fakultato pri angla lingvo, Nanjing-Universitato, NANJING, Jiangsu. Studentino de la angla kaj franca lingvoj, ŝatas vojaĝi, danci, konversadi, legi librojn, kolektas pm kaj bk.

LIN Xiao-ĉan, Poŝtoŝicejo de SHAO GUAN, Provinco Guang Dong. Poŝtistino, kun juna usona esperantisto.

GERMANIO DR

[*Post unuiĝo de Germanio, povas esti, ke la nunaj poŝtaj kodoj ne plu validos.*]

Rica DRECHSEL, Am Sportplatz 6, DDR-8701 GROSSENNERS-DORF. 19-jara virino, kolektas bk, volas korespondi per bildkartoj kun aliaj kolektoj.

HUNGARIO

Kariko BALAZS, 2900 KOMAROM,

Madach ut 2/b fsz.1.. 32-jara special-pedagogo, ŝatas sporton, psikologion, muzikon.

IRANO

Alireza BORZUI, 569-Mohammadi Str., Zandi Lane 18637, TEHRAN. 22-jara studento pri belartoj, fraŭlo, interesiĝas pri belartoj, vivo, amikeco, ĉ.t., kolektas pm, bk, bankbiletojn, artajlibrojn.

JAPANIO

Reiko TAKAHASHI, 1-14 Emba-cho, Nishi-ku, NAGOYA 451. 14-jara studentino de mezlernejo.

POLLANDO

Janusz WERNER, ul. Plaka 4D/301, 42-500 BEDZIN-WOJKOWICE. 25-jara edzo, interesiĝas pri turismo, kulturo.

Krzysztof DOBERSZTYN, 62-110 DAMASLAWEK, Grunwaldzka 15. 26-jara studento en Agrokultura Akademio, pri ĉiuj temoj, interesiĝas pri sporto, naturo, muziko, usona kulturo, lingvoj, vojaĝoj.

Maria CEGLINSKA, PL-05-120 LEGIONOWO, ul. Marysienki 3m48 bl. 17. 36-jara kemiistino, interesiĝas pri psikologio, astrologio, filozofio, literaturo, arto.

Lech KRZYSZTOF, Klimtai, 11-604 PERTY, woj. Świątki. 37-jara viro, interesiĝas pri turismo, libero, kolektas pm.

Florian VALČAK, str. Piotrkowska 84, PL 97-425 ZELOVO. 40-jara fraŭlo, handikapulo, interesiĝas pri politiko, kulturo, turismo, naturismo, socia agado.

Agnieszka SZMYTKOWSKA, str. Bulonska 8B-10, 80-287 GDANSK. 50-jara instruistino, interesiĝas pri multaj temoj, nepre respondos.

Andrzej SOCHACKI, skv. 3, 28-200 STASZOW. Teknikisto en kemia fabriko, ŝatas fotadi, ofte aperigas fotojn en *Esperanto*, *Heroldo de Esperanto* ktp.

Czesław FURMANEK, PL-38-207 PRZYSIEKI, Trzciniec 77. Kolektisto.

SOVETIO

[*Adresojn en Sovetio ni disigas laŭ la Respublikoj, de kiuj ili venas. (*) indikas, ke la nomo venis al ni de Peace Links.*]

Belorusio

*Ivan SUDAS, "Konkordo" a/i 99, SU-246050 GOMEL. 32-jara elektrikisto, interesiĝas pri literaturo, historio, kaj la vivo en aliaj landoj.

Litovio

*Jurij ZANKIN, ul. Nidos 54-24, SU-235804 KLAIPEDA. 36-jara inĝeniero.

Rusio

*Helen AVDICK, pr. 401et Pobedy 70-72, SU-230026 GRODNO. 34-jara instruistino de historio, interesiĝas pri literaturo, kinoj, arto, historio kaj kulturo de diversaj popoloj kaj la problemoj de la ĉiutaga vivo.

JLOTNIKOV Nikolaj, str. "8 Marta" 32-20, SU-452320 BIRSK, BASSR. 35-jara laboranto en nafta industrio, fraŭlo, interesiĝas pri fotado, muziko, kolektas insignojn kaj blazonojn de urboj.

*Yuri ZVEREV, d.44/2 kv. 59 Svetlanovskij Prospekt, SU-195427 LENINGRAD. 45-jara kuracisto, interesiĝas pri biciklado, pentrado, turismo; lia edzino Nelya ludas la klavaron kaj komponas muzikon.

*AGAPKINA Aleksandra, SU-682032 Ĥabarovskij k/s E.A.O., pos. KUL'GUR, p/i 28 Sejsmostancija. Laboras kun sia edzo ĉe sisma stacio.

*Ludmila VASYUTINSKOJ, D.2 Kv. 246 ul. Tabriĉeskaja, LENINGRAD.

Ukrainio

*Bogdan KITSKALO, kv. 79 ul. Gertsena 18, SU-293720 DROGOBIČ, Lvovskaja oblast. Inĝeniero/konstruisto, interesiĝas pri fotografio, pm, tabloteniso, turismo, ŝako.

*Marina SCEDRINA, ul. Verbŝĉkogo d.11 kv. 218, SU-252121 KIEV-121. Kun gejunuloj.

Daŭrigata de paĝo 6

VER PLOEG

Ken Ver Ploeg (1912-1989) forpasis la 28an de decembro, 1989. Li lernis Esperanton en Britujo dum la Dua Mondmilito. Post la milito, en Kalifornio li konatiĝis kun Hilda Pfeifer, kun kiu li geedziĝis. La du poste translokiĝis al Spokane, WA, kie loĝis la familio de Hilda. Dum multaj jaroj, Ken instruis Esperanton en Spokane, interalie al Joel Brozovsky kaj ties familianoj. En 1974, kiam la ELNA Kongreso okazis en Spokane ĉe Whitworth College, Ken pliparte respondecis pri ĝia sukceso. Antaŭ dek jaroj li fondis la ELNAn sonbendan servon, pro kio li poste dum multaj jaroj tenis la postenon de Komisiito pri Aŭdvidaj Aferoj. Li registris kunvenojn kaj prelegojn, kaj interŝanĝis bendojn por pliampleksigi la ELNA-sonbendaron.

Ken estis aktiva ano de ELNA ekde ties fondiĝo en 1952. Lin postvivis edzino kaj stifilo, al kiuj ni sincere kondolencas.

Sara Ann Estling

CALENDAR

The calendar is a list of a few Esperanto-oriented events, regional, national and international, that we think would be of interest to some or all of our readers. For your information, we include the primary language(s) of each event. Where known, telephone numbers include national and area codes in parentheses; to direct-dial to any national code but 1, prefix with 011.

- 26-28 October 1990:** Northwestern Regional Esperanto Conference (NOREK) at Fort Worden State Park, Port Townsend, Washington. Reservation deadline is June 30. Esperanto. For information: Les Kerr, 10545 Woodhaven Lane, Bellevue, WA 98004, tel. (206) 455-3069.
- 16-18 November 1990:** 11th Decroxification Weekend (Senkorokodiliga Semajfino) at the Point Bonita YMCA on the Marin Headlands just northwest of the Golden Gate Bridge. Esperanto. For information: Ligo de Orient-Golfaj Esperantistoj, P.O. Box 324, Berkeley, CA 94701-0324, tel. (415) 234-7538 or (415) 770-1452.
- 5-7 April 1991:** All-California Esperanto Conference at The Sandman Inn, Santa Barbara, California. Esperanto. For information: Esperanto-Rondeto de Santa Barbara, 5140 San Lorenzo Drive, Santa Barbara CA 93111-2521.
- 9-10 May 1991:** International Conference "Railways on the Threshold of the 3rd Millennium" in Brno, Czechoslovakia. Czech, Slovak, English, Esperanto (simultaneous translation). For information: Dr. Petr Chrdle, VUZ-Fervoja Esplorinstituto, U Luzickeho seminare 3, CS-11857 Praha 1, Ĉeĥoslovakio.
- 11-18 May 1991:** 43rd Conference of the International Federation of Esperantist Railway Workers in Brno, Czechoslovakia. Esperanto. For information: Dr. Petr Chrdle, VUZ-Fervoja Esplorinstituto, U Luzickeho seminare 3, CS-11857 Praha 1, Ĉeĥoslovakio.
- 1-19 July 1991:** Summer Esperanto Workshop at San Francisco State University, San Francisco, CA. English and Esperanto. For information: Cathy Schulze, 410 Darrell Road, Hillsborough, CA 94010, tel. (415) 342-1796.
- 6-14 July 1991:** Europe-Asia-91 Conference in Sverdlovsk (Ekaterinburg), USSR. Subject: East-West, What Differences and What In Common? Esperanto. For information: SU-620077 Sverdlovsk, 77 ab. ja., USSR, fax (3432) 22 23 46 Esperanto, Telex 411855 Forum SU Esperanto.
- 20-25 July 1991:** 39th Annual Conference of the Esperanto League for North America, Raleigh-Durham, NC. Esperanto. For in-

formation: ELNA, P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530, tel. (415) 653-0998.

- 20-26 July 1991:** 47th International Youth Congress of the World Esperantist Youth Organization, Karlskoga, Sweden. Subject: World Movements. Esperanto. For information contact La 47-a IJK, Box 4532, S-102 65 Stockholm, Svedio.
- 27 July-3 August 1991:** 76th World Esperanto Congress, Bergen, Norway. Esperanto. For information contact UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ ROTTERDAM, The Netherlands, tel. (31 10) 436 10 44.
- 11-19 January 1992:** 28th Australian and 57th New Zealand Esperanto Congress, at the University of West Sydney. Esperanto. For information: S-ro Les Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W. 2095, Australia.
- July 1992:** 48th International Youth Congress of the World Esperantist Youth Organization, Czechoslovakia. Esperanto. For information contact TEJO at the address of UEA.
- July 1992:** 77th World Esperanto Congress, Prague, Czechoslovakia. Esperanto. For information contact UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ ROTTERDAM, The Netherlands, tel. (31 10) 436 10 44.
- 17-22 August 1992:** 5th Pacific Esperanto Congress, Huanghai Hotel, Qingdao, China. Esperanto. For information: Esperanto Travel Service, 6104 LaSalle, Oakland, CA 94611, tel. (415) 339-2001.
- July 1993:** 49th International Youth Congress of the World Esperantist Youth Organization, Catalonia or Italy. Esperanto. For information contact TEJO at the address of UEA.
- July 1993:** 78th World Esperanto Congress, Valencia, Spain. Esperanto. For information contact UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ ROTTERDAM, The Netherlands, tel. (31 10) 436 10 44.
- July 1994:** 50th International Youth Congress of the World Esperantist Youth Organization, Korea (South). Esperanto. For information contact TEJO at the address of UEA.
- July 1994:** 79th World Esperanto Congress, Seoul, Korea (South). Esperanto. For information contact UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ ROTTERDAM, The Netherlands, tel. (31 10) 436 10 44.
- July 1995:** 51st International Youth Congress of the World Esperantist Youth Organization, Finland. Esperanto. For information contact TEJO at the address of UEA.
- July 1995:** 80th World Esperanto Congress, Tampere, Finland. Esperanto. For information contact UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ ROTTERDAM, The Netherlands, tel. (31 10) 436 10 44.

Local Contacts

[* = Issues a regular or occasional bulletin or newsletter. + = Participates in information-requestor exchange program with ELNA.]

- +Arizona: Wm. Shanks, E-o Soc. of AZ, 1345 W. Escarpa, Mesa, AZ 85201
- +California: E-o Assn. of Los Angeles, 1112-7th St. #811, Santa Monica, CA 90403
- *+California: E-o-Klubo de San Diego, Box 288012, San Diego, CA 92128-0991, (619) 528-0880
- California: Inland Empire E-o Group, 22797 Barton Rd. #117, Grand Terrace, CA 92324, (714) 689-5576 or (619) 949-1958
- +California: Orange Co. E-o Assn., Box 1538, Garden Grove, CA 92642
- *California: E-o Soc. of Ventura County, 5968 Joshua Trail, Camarillo, CA 93010
- +California: Santa Barbara E-o Soc., 5140 San Lorenzo Dr., Santa Barbara, CA 93111
- *+California: San Francisco E-o Regional Organization, 410 Durrell Rd., Hillsborough, CA 94010, (415) 342-1796
- *+California: Ligo de Orient-Golfaj E-istoj, Box 324, Berkeley, CA 94701-0324, (415) 770-1452
- *+California: E-o Group, 440 Bret Harte Rd., Sacramento, CA 95864
- Colorado: Denver E-o Group, 995 Humbolt #205, Denver, CO 80218
- Colorado: Western Colorado Esperanto Center, c/o Martha Evans, 342 Hill Ave, Grand Junction, CO 81501, tel. (303) 242-0650
- *+District of Columbia: Washington E-o Soc., 4406 - 35th St. NW, Washington, DC 20008, (202) 363-6197
- Florida: Florida E-o Soc., 3988 Sabal Drive, Oviedo, FL 32765
- +Idaho: David Baron, Box 37, Eagle, ID 83616
- +Illinois: Chicago E-o Soc., 5048 N. Marine Dr. #D-6, Chicago, IL 60649
- Indiana: E-o-Klubo de Indiana, p/a William Rieske, 1109 E. First St., Greenfield, IN 46140, (317) 462-1504
- +Maryland: Baltimore E-o Club, T. Goodman, 3218 Shelburne Rd., Baltimore, MD 21208
- *+Michigan: E-o Soc. of Michigan, PO Box 3011, Southfield, MI 48037, (313) 646-2965
- +Michigan: Soc. of E-o Language Friends, c/o James F. Hillaker, 6191 Finch Lane, Flint, MI 48506, (313) 736-7652
- +Michigan: E-o Club of Kalamazoo, 224 Rose Pl., Kalamazoo, MI 49001
- Michigan: Cereal City Esperanto Friends, p/a Michael Larkin, 3904 Beadle Lake Dr., Battle Creek, MI 49017
- +Minnesota: E-o Club of Minneapolis, 1528 Laurel Ave. #3, St. Paul, MN 55104
- *+Missouri: E-o-Asocio de Sankta-Luiso, P.O. Box 69144, St. Louis, MO 63169-0144
- +Montana: Montana E-o Soc., 330 Lindley Pl., Bozeman, MT 59715
- *+Nebraska: Nebraska Internacia-lingva Asocio, R.F.D. 1 Box 29, Wilber, NE 68465, (402) 821-2027
- Nevada: Nevada Inform-Centro pri E-o, POB 50113, Reno, NV 89513, (702)746-0204
- *+New York: NYC E-o Soc., c/o Thomas M. Eccardt, 455 E. 14th St., #3C, New York, NY 10009
- New York: UN Office of UEA, 777 United Nations Plaza, New York, NY 10017
- North Carolina: E-o Society of the Triangle, 5400 Belsay Drive, Raleigh, NC 27612
- +Ohio: E-o Assn. of Ohio, 1144 Kingsdale Terr., Columbus, OH 43220
- *+Oregon: Portland E-o Soc., 11905 SW Setler Way, Beaverton, OR 97005
- +Pennsylvania: E-o Society of Philadelphia, 26 E. Roumfort Rd., Philadelphia, PA 19119, (215) 248-0493
- +Puerto Rico: E-o Society of Puerto Rico, Dr. Tomas Sarramia, Box 22916 U. of Puerto Rico, San Juan, PR 00931
- Texas: E-o Study Group, P.O. Box 1446, Houston, TX 77251-1446, tel. (713) 522-7499, (713) 666-7509
- +Texas: Rio Grande Valley E-istaro, Prenda Cook, Box 7167, Harlingen, TX 78550, (512) 423-3056
- +Utah: E-o Club, Box 21346, Salt Lake City, UT 84121
- +Washington: Seattle E-o Soc., 6002 NE 61st St., Seattle, WA 98115
- Wisconsin: E-o Society of Wisconsin, 1958 N. 38th St., Milwaukee, WI 53208
- *Regional (Rocky Mountain States): Intermountain E-o Group (AZ,CO,ID,MT,NM,UT,WY), p/a Charles Tustin, P.O. Box 112, Coram, MT 59913
- *+Regional (Tidewater): E-o Society of the Carolinas and Virginia, P.O. Box 283, Durham, NC 27702-0283
- *+Regional (New England): E-o Soc. of New England, P.O. Box 655, Concord, MA 01742, (508) 264-4349
- Special Interest: E-o-Language Toastmasters Club, P.O. Box 60860, Sacramento, CA 95860, (916) 485-3116

TRAVEL 90

oooooooooooo

Esperantotur Bydgoszcz Sends Groups to USA

One small group of 11 flew in from Warsaw, Poland and visited New York, Chicago, San Francisco, San Diego, and Santa Barbara as well as visiting the Grand Canyon and our nation's capital. Much of their travel was assisted by local Esperantists. The Poles are willing to travel all night—many nights—by Greyhound bus in order to see the country. Most of us would not be willing to travel in such an uncomfortable way, but they are. Since the recent economic changes in Poland, the Esperanto movement no longer receives subsidies from the government, and the profits from Esperantotur are the main source of income for the Pola Esperanto-Asocio.

Two more Polish groups are scheduled to arrive in New York on October 16 and 18. One large group will visit New York, Boston, Niagara Falls, Chicago, St. Louis, Washington, D.C., Key West, and various other cities in Florida. The other group of 20 will again come by Greyhound bus across the U.S., and fly to Hawaii—the dream of a lifetime for most of them.

TRAVEL 91

oooooooooooo

ELNA Convention Raleigh-Durham, North Carolina July 20-25

Universala Kongreso de Esperanto Bergen, Norway July 27-August 3

Post-Kongresa Ekskurso

North to the North Cape, Lapland, and more—Approximately 3-10 August.

By the time you receive this copy of *Esperanto U.S.A.*, I will have visited Raleigh-Durham, North Carolina, as well as Oslo, Tromsø, Hammerfest, and Bergen, Norway. I will have returned with plans for the best arrangements for our ELNA convention, and arrangements for the U.K. Both of these areas are new to most of us, and seeing them will add to the attraction of the conventions.

Unlike most UKs, the idea of the city of Bergen as host did not come originally from

local Esperantists—instead, it was proposed by the local tourist bureau to the Esperantists. Consequently, we are receiving much more support and help from the tourist industry than usual, and we can expect to have arrangements carried out in a professional way. A report of my visit will appear in the next edition of *Esperanto U.S.A.* In the meantime, be saving your pennies.

The Bergen Tourist Board has prepared a video tape in Esperanto about the beauties of the area and touristic reasons for holding an Esperanto convention in Norway, and specifically Bergen. The cost of producing the video tape was paid for by the Tourist Board—a first! And Esperanto Vojaĝ-Servo has paid to translate the tape for the US video system. *The video tape will be available to be borrowed by local clubs for the cost of mailing it. Just call our office and make a reservation to borrow it. (You may choose to copy it and use it for classes as well.)*

In 1992, we will have a great choice—Prague, Czechoslovakia, or Qingdao, China—both beautiful and unusual cities! More later.

ESPERANTO TRAVEL SERVICE
6104 LASALLE
OAKLAND, CA 94611
(415) 339-2001

USE YOUR ESPERANTO TRAVEL SERVICE FOR ALL YOUR ESPERANTO TRAVELS

ELNA

President: Angela Harlow (1993), P.O. Box 551, Pinole, CA 94564, tel. (415) 222-0187
Vice President: Dr. Grant Goodall (1993)
Secretary: Virginia Stewart (1992)
Treasurer: John B. Massey (1991)
Other Board Members: Ellen Eddy (1991), Nels M. Nelson (1991), William H. Schulze (1991), Prenda Cook (1992), Frank Helmuth (1992), Dr. Jonathan Pool (1992), Dr. E. James Lieberman (1993), Sherry Wells (1993), David Wolff (1993)
Commissioners: Jim Deer (Tape Service), Joan Gildemeister (Legislative Affairs), Lucy Harmon (Travel Affairs), William R. Harmon (Central Office), Dorothy Holland-Kaup (Correspondence Courses), R. Kent Jones (Science & Technology), Dr. Julius Manson (United Nations), John B. Massey (Wills and Gifting), John B. Massey, William H. Schulze and Sidney V. Steinberg (Kapitala Fondusa Komitato), John Mathews (Service Clubs), Ellie Stein (Women's Affairs)
Vice-Director, Central Office: Ionel Onet
ELNA Archivist: Hal Dreyer

Any member wishing to assist in the work of any of the above named commissions or committees should communicate with the member(s) shown.

ELNA Dues for 1991	
Regular	\$25
Family	\$37.50
Youth (under 26)	\$12.50
65 year or above	\$15
Sustaining	\$50
Life	\$500

ELNA is a non-profit organization functioning under IRS paragraph 501(c)3. Donations are tax-deductible.

A separate supporting category, "Friend of Esperanto," has been established. A Friend of Esperanto pays \$7.50 per year.

UEA dues 1991

Member-Guidebook only (MG)	\$ 7.00
Member-Yearbook only (MJ)	\$16.00
Member-Subscriber (MA)	\$39.00
Societo Zamenhof (additional)	\$78.00
Subscription only to Esperanto	\$23.00
Subscription only to Kontakto	\$12.00
Life Membership in UEA	\$975.00

Send payments for UEA memberships or sub-

scriptions to ELNA, Box 1129, El Cerrito, CA 94530. Make all checks payable to ELNA.

MOVING? DON'T LEAVE ESPERANTO BEHIND! If you have moved recently or are planning to move in the near future, don't forget to send a change-of-address card to the ELNA Central Office, Box 1129, El Cerrito CA 94530. This will assure your continued receipt of the Newsletter and other information. If you don't have a stamp handy, give the CO a call at (415) 653-0998. Thanks!

DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1991(1) of Esperanto U.S.A. is January 25, 1990!

ELNA Newsletter
Volume 26, No. 6
ISSN 0030-5065
Esperanto League for North America, Inc.
P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530
Telephone: (415) 653-0998
Editor: Don Harlow